

Dare de seamă a Consiliului Camerei de Comerț și Industrie a RM pentru perioada 2012-2017

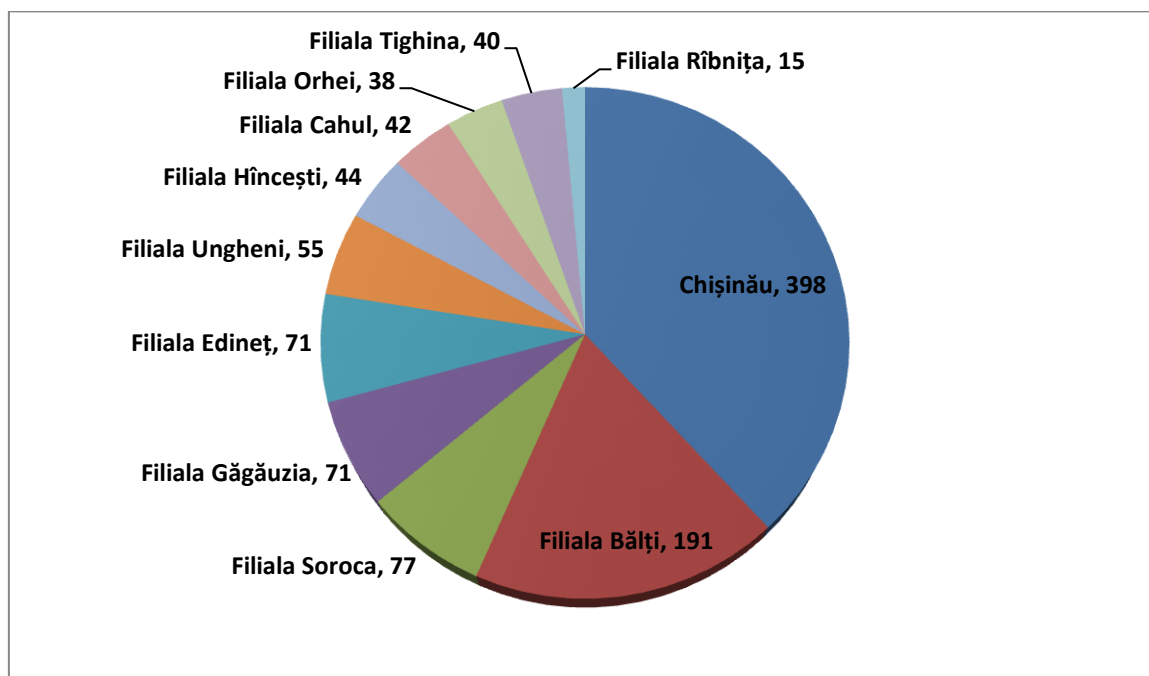
Activitatea statutară a Consiliului Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în perioada 2012-2017 s-a desfășurat conform cadrului normativ-legislativ (Legea Republicii Moldova cu privire la CCI) în vigoare, având ca scop îndeplinirea Programului de activitate al CCI pentru anii 2012-2017, aprobat la Congresul III din 17 august 2012.

În conformitate cu obiectivele menționate în aceste acte, principalele direcții de activitate ale CCI s-au axat pe îmbunătățirea cooperării cu organizațiile membre ale instituției, extinderea gamei de servicii pentru mediul de afaceri, consolidarea interacțiunii cu autoritățile publice, stabilirea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu agenții economici autohtoni și din străinătate.

Pentru realizarea activităților preconizate pentru anii 2012-2017, CCI a organizat peste 700 de activități, la care au participat cca 6000 de reprezentanți ai mediului de afaceri, dintre care 32% sunt membrii ai instituției camerale.

Obiectivul principal al CCI a RM este acordarea suportului necesar și buna cooperare cu membrii acesteia.

La momentul actual, numărul membrilor CCI a RM este de cca 1100.

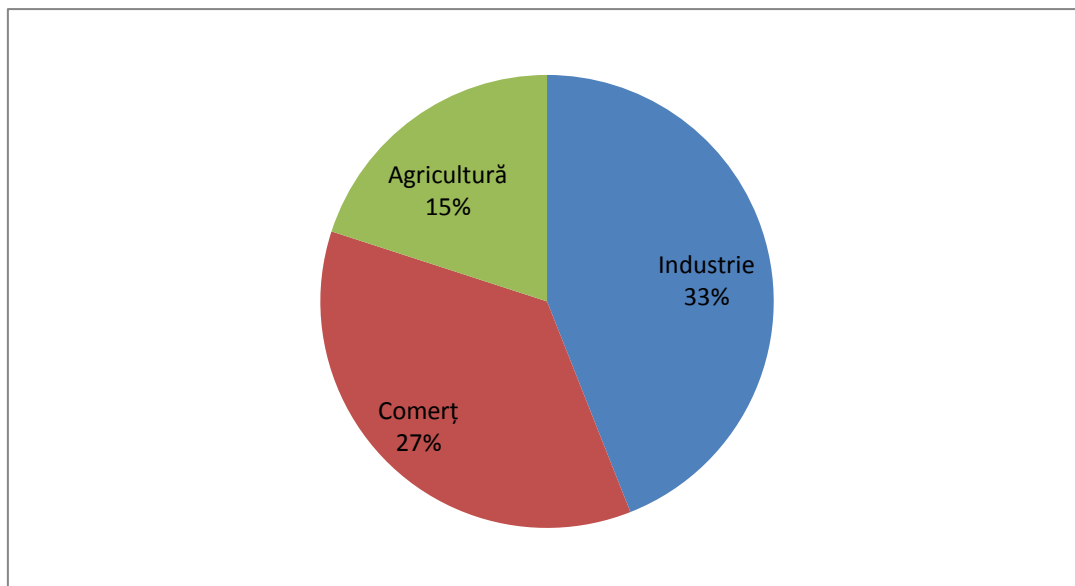

CCI are o colaborare eficientă cu organizațiile membre. Astfel, membrii instituției camerale au fost informați la timp despre evenimentele desfășurate, prin intermediul noutăților publicate pe pagina oficială a CCI și poșta electronică.

Pe parcursul perioadei 2012-2017 au obținut calitate de membru al CCI cca 200 de agenți economici din diferite regiuni ale țării, ce reprezintă majoritatea ramurilor economiei naționale, fapt care denotă

creșterea interesului companiilor față de Camera de Comerț și Industrie. În mod constant s-a desfășurat activitatea de control pentru plata cotizațiilor de membru.

O mare parte (cca 80%) din membrii CCI a RM reprezintă Întreprinderi Mici și Mijlocii, care reacționează dinamic și flexibil la modificările structurale și social- economice din republică. Membrii CCI au ca domeniu de activitate: industrie- 33%, comerț- 27% și agricultură- 15%.

În anul 2017, cu scopul de a lărgi și fortifica relațiile de colaborare între membrii Camerei, instituția a demarat Programul de Parteneriat care oferă mai multe avantaje mediului de afaceri, printre care: majorarea numărului de clienți noi; sporirea loialității clienților; promovarea efectivă a brandului companiei; lărgirea sferei de activitate a companiei; avantaje financiare; promovarea produselor și serviciilor; publicitate suplimentară companiei; consolidarea relațiilor între companiile, întreprinderile și organizațiile membre ale CCI a RM, schimb de informații, stabilirea relațiilor de afaceri; sistem de schimb reciproc avantajos de reduceri la produse și servicii etc.

Până în prezent programul reunește mai mult de 100 de membri ai Camerei.

Pentru a optimiza lucrul cu membrii, în anul 2017 a fost actualizat Registrul Membrilor Camerei de Comerț și Industrie, care permite accesarea, inclusiv pe pagina web a Camerei, www.chamber.md, a informației despre membri. De asemenea, pentru a veni în ajutor companiilor ce vor să devină membri ai CCI, în perioada de referință au fost plasate pe site-ul Camerei diverse materiale, privind actelor necesare pentru a deveni membru al CCI, avantajele, statutul de membru, precum și Regulamentul privind obținerea și încetarea calității de membru al CCI.

Dar în cadrul actualizării Registrului membrilor a avut loc verificarea datelor membrilor CCI a RM, în rezultatul căruia s-a depistat că un număr relativ mare de agenți economici și-au sistat activitatea, fapt ce a impus excluderea lor din lista membrilor.

Activitatea organelor de conducerea ale CCI

Activitatea organelor de conducerea ale CCI, în perioada respectivă a avut loc în condiții neordinare. Astfel, în anii 2012-2017 au avut loc 3 Congrese Extraordinare ale Camerei. În acești 5 ani, în fruntea CCI au activat 3 președinți, aleși de Congres și unul interimar. În aceste condiții au fost necesare acțiuni neordinare ale Consiliului CCI și Biroului Executiv. De menționat faptul că Consiliul, în aceste situații a dat dovadă de maturitate, voință civică, funcționând în strictă conformitate cu Legea nr. 393, din

19.05.1999.

În perioada 2012-2017 au fost convocate 13 Ședințe ale Consiliului CCI și regulat s-au desfășurat Ședințele Biroului Executiv al Camerei de Comerț și Industrie.

În perioada dintre Congresele ordinare, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova s-a confruntat cu circumstanțe neprevăzute privind reprezentarea și competențele membrilor Consiliului și Biroului Executiv.

În legătură cu acest fapt considerăm necesară efectuarea unor completări și concretizări în cadrul Statutului Camerei care vor fi propuse pentru discuții delegaților la Congres.

Pentru a asigura îndeplinirea Programului de activitate pentru perioada 2012-2017, stabilit de Congresul III, membrii Consiliului CCI a RM s-au întrunit în cadrul ședințelor ordinare, unde au analizat, au ajustat la noile necesități și realități economice și au aprobat planurile anuale de activitate ale CCI, la realizarea acestora un rol deosebit revenindu-i Biroului Executiv. În perioada de referință, acest organ executiv al CCI s-a întrunit sistematic pentru a examina problemele stringente, adoptând decizii ce au avut un impact pozitiv asupra CCI și nemijlocit asupra mediului de afaceri. La aceasta au contribuit și întreprinderile regionale cu membrii CCI, care au devenit deja tradiționale. Întreunirile respective au permis identificarea problemelor cu care se confruntă agenții economici și doleanțele acestora, în baza cărora au fost trasate Direcțiile prioritare ale CCI, ce sunt orientate spre oferirea sprijinului necesar membrilor Camerei, pentru dezvoltarea afacerilor.

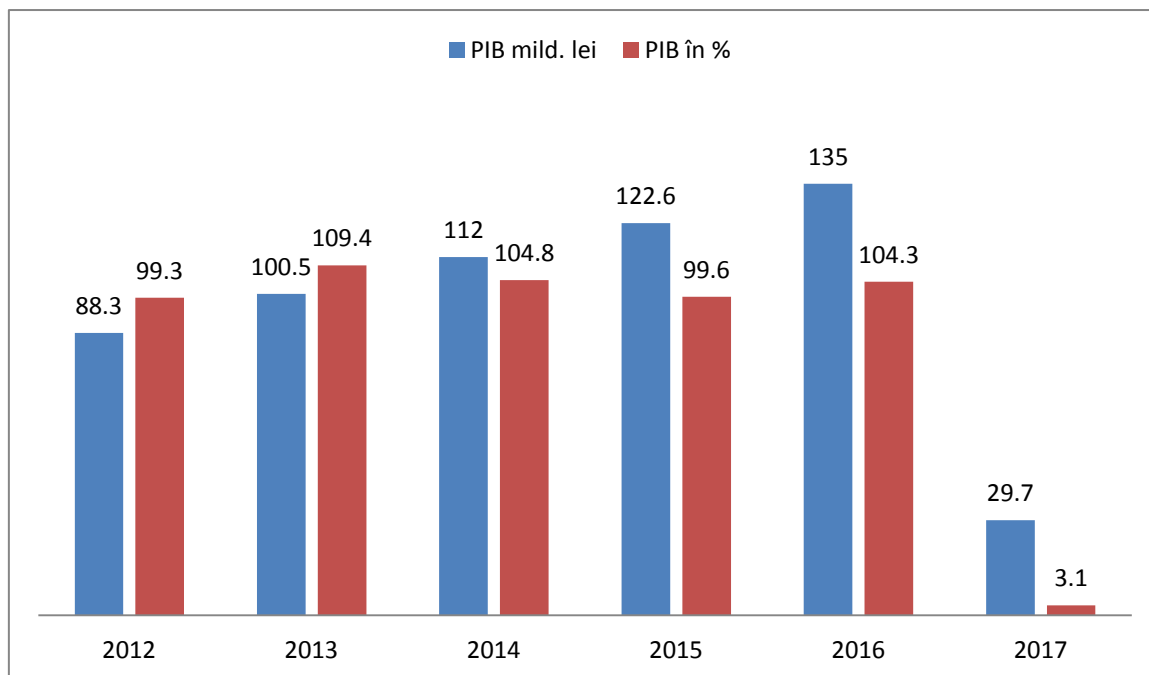
Activitatea organelor de conducere ale CCI, alese de Congresul III, a fost flexibilă în perioada de referință, ținând cont de situația economică internă și externă. Competența, profesionalismul, responsabilitatea membrilor Consiliului și colaboratorilor Camerei au contribuit în mare măsură la realizarea Programului de activitate al CCI pe perioada 2012-2017, fapt confirmat în prezentul raport.

Astfel, în raportul care urmează vor fi descrise detaliat măsurile întreprinse, informațiile fiind sistematizate pe fiecare punct din Program.

1. Acordarea asistenței la dezvoltarea diferitor genuri de activitate de întreprinzător, ținându-se cont de interesele tuturor agenților economici, sferelor economiei naționale și teritoriilor concrete ale țării.

Legea privind Camera de Comerț și Industrie și Statutul Camerei stipulează faptul că CCI a Republicii Moldova are misiunea de a reprezenta interesele mediului de afaceri din RM atât în raport cu statul, cât și cu instituțiile internaționale, focusându-se pe necesitățile membrilor săi, precum și de a contribui la creșterea competitivității întreprinderilor moldovenești, modernizarea economiei și dezvoltarea societății, prin furnizarea suportului specializat, într-o manieră profesionistă și eficientă.

Perioada 2012-2017 nu a fost deloc ușoară nici din punct de vedere politic, nici economic. Iată care este dinamica dezvoltării economice a Republicii Moldova în această perioadă.

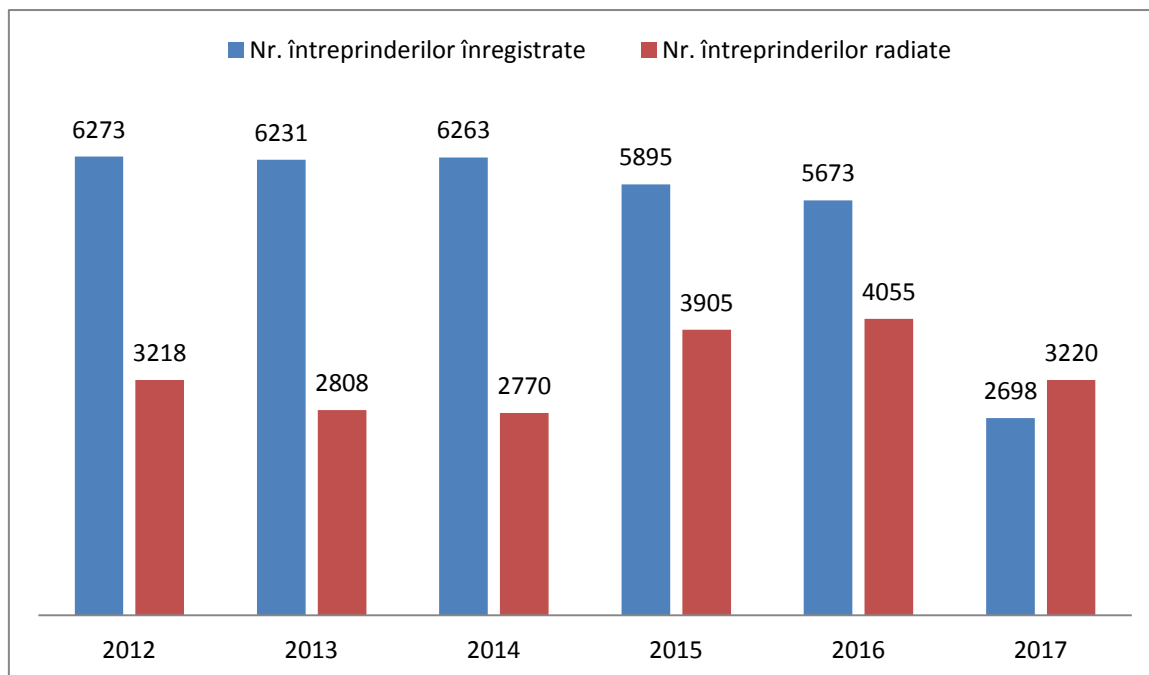

Sursa: Biroul Național de Statistică al RM.

Dinamica PIB –ului nu poate fi luată în considerare, în afara contextului Acordului de Asociere / DCFTA. Introducerea AA / ZLSAC, desfășurate timp de 2, 5 ani, unele dintre rezultatele fiind deja cunoscute. CCI a RM a avut un rol important și activ în implementarea Proiectului “DCFTA: Informarea și Consolidarea Capacităților Agenților Economici” pe parcursul a 2 ani. Este important de menționat că mulți dintre cei prezenți la Congres au participat activ la seminare, training-uri, misiuni de afaceri organizate în cadrul Proiectului. Beneficiile scontate ale DCFTA (pe termen lung) sunt următoarele: 5,4 % creșterea suplimentară a PIB (creșterea produsului național cu cel puțin 142 mil. USD sau circa 2,8 mlrd MDL), 16 % creșterea exporturilor în UE, 8 % creșterea importurilor din UE.

Conform datelor oficiale oferite de Biroul Național de Statistică (martie 2017), exportul RM în UE pe parcursul perioadei de implementare a DCFTA (2,5 ani), constituie 3, 1 mlrd. USD, ponderea UE în exporturile RM constituie 65,1%.

Însă, spre regret numărul companiilor înregistrate în perioada anilor 2012-2017 este în descreștere iar numărul întreprinderilor radiate, în creștere.

Sursa: Biroul Național de Statistică al RM.

De la Congresul III al CCI și până în prezent, în Republica Moldova s-au succedat mai multe Guverne, însă Camera de fiecare dată și-a reconfirmat prezența și participarea sa în componența mai multor platforme de dialog public-privat, prin intermediul cărora sunt promovate interesele agenților economici. Printre aceste platforme se numără Consiliul economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova, colegiile Ministerului Economiei, Ministerului Educației, Agenda Națională și Locală de Business, Comisia de Stat pentru reglementarea activității de antreprenoriat etc.

Astfel, ca membru al Consiliului economic pe lângă Prim-ministru, CCI a consultat și expus poziția reprezentanților mediului de afaceri asupra mai multor subiecte prioritare, precum măsurile anticriză, barierele la export, controlul de stat etc. De asemenea, CCI a contribuit cu expertiză la dezbaterile Programului de guvernare al Guvernelor investite în perioada 2012-2017, pe componenta privind îmbunătățirea mediului de afaceri.

În același timp, CCI a inițiat noi platforme de dialog public-privat, una dintre care este Agenda Locală de Business (ALB). Astfel, filialele CCI au semnat acorduri cu consiliile municipale și raionale în vederea stabilirii unor relații de colaborare durabile pentru a contribui împreună la dezvoltarea antreprenoriatului din regiuni și la îmbunătățirea mediului de afaceri la nivel local. În cadrul ALB au fost constituite 30 de Grupuri de lucru la nivel local, iar în filialele CCI au fost desemnați business consultanți, în atribuțiile cărora intră inclusiv gestionarea ALB. În perioada de referință au fost organizate mese rotunde privind susținerea dezvoltării turismului rural, activitatea ghișeului unic la nivel local, au avut loc seminare și au fost elaborate și aprobate planuri de acțiuni pentru fiecare regiune. La momentul actual ALB este un instrument viabil, care consolidează întreprinzătorii dintr-un anumit teritoriu și le promovează interesele.

De asemenea, CCI în cooperare cu IDIS Viitorul și cu sprijinul financiar al CIPE implementează Proiectul „Advocating for a business-led anti-corruption agenda”. Scopul major al proiectului este de a evalua care sunt riscurile cauzate de corupție, și de a identifica soluțiile care vor face comunitatea de afaceri din parte a problemei, parte a soluției. Obiectivele proiectului sunt: implicarea comunității locale a oamenilor de afaceri în discuțiile cu privire la riscurile cauzate de corupție prin intermediul a 3 focus grupuri și 5 mese rotunde, organizarea a 2 audieri publice. Focus grupurile și mesele rotunde în cadrul

proiectului au avut loc cu participarea reprezentanților mediului de afaceri și asociațiilor de business unde au fost discutate problemele cu care se confruntă mediul de afaceri și care sunt soluțiile.

Poziția CCI a RM cu privire la problemele legate de combaterea corupției, a fost prezentată în cadrul conferinței ”Combaterea Corupției în Moldova: Ce Poate Face Business-ul?”. Experți și oameni de afaceri au discutat și elaborat recomandări în cadrul acestui eveniment. Participanții la focus grupuri și conferință au propus metode și recomandări de combatere a corupției, printre acestea se numără: implementarea guvernării electronice, instituirea unor ”ghișee unice” funcționale unde agentul economic să poată adresa și obține toate serviciile, excluderea reglementărilor inutile și implementarea procedurilor clare în activitatea autorităților publice etc.

Tot în cooperare cu IDIS Viitorul se promovează și Agenda Națională de Business, care este o platformă comună a peste 30 dintre cele mai reprezentative asociații de business, inclusiv CCI a RM, reunite în cadrul rețelei cu scopul de a influența politicile și practicile autorităților publice din domeniul reglementării activității de afaceri. Scopul acestor eforturi este edificarea unui mediu de afaceri echitabil și competitiv, care să stimuleze dezvoltarea economică a Republicii Moldova. Prioritățile ANB sunt: eliminarea unui număr cât mai mare de constrângeri și bariere din calea activității de întreprinzător, includerea cât mai multor priorități ale mediului de afaceri pe agenda autorităților responsabile pentru elaborarea de politici publice, și cuprinde două domenii importante: domeniul fiscal și domeniul vamal.

Drept consecință au fost înregistrate unele progrese în domeniul optimizării procedurilor de raportare obligatorie, în special prin introducerea serviciului „Declarația electronică” și inițierea proiectului „Ghișeu unic de recepție a rapoartelor fiscale și deservire a contribuabililor”, care a permis introducerea procedurii simplificate de control vamal, prin instituirea „coridorului verde”, a categoriilor „agent economic de încredere” și „agent economic autorizat” precum și în privința implementării sistemului de monitorizare în regim on-line a traficului mijloacelor de transport la punctele de trecere a frontierei.

CCI și-a expus poziția și a înaintat propunerile în proces de revizuire a condițiilor și procedurilor de eliberare a licențelor pentru unificarea și perfecționarea acestora, inclusiv examinarea posibilității de optimizare a numărului genurilor de activitate supuse licențierii (Legea nr. 127 din 09.06.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător). Prin Hotărârea Guvernului nr.753 din 14.06.2016 a fost aprobat Conceptul mecanismului de gestionare și eliberare a actelor permissive și implementarea soluțiilor de ghișeu unic și Planul de acțiuni pentru optimizarea actelor permissive și implementarea soluțiilor de ghișeu unic.

Camera a fost implicată în modificarea și completarea unor acte normative potrivit căruia Metodologia de elaborarea a Analizei impactului de reglementare a fost expusă într-o nouă redacție (Hotărârea Guvernului nr. 775 din 20.06. 2016).

Menționăm și elaborarea propunerilor pentru completarea Strategiei inovaționale a Republicii Moldova pentru perioada 2013-2020 „Inovații pentru competitivitate”, incluzând prevederile privind cluster-ele (aprobarea Hotărârii de Guvern nr. 28 din 01.02.2016). Strategia de creștere a competitivității industriei IT a fost aprobată prin HG nr. 254 din 14.05.2015. Una dintre prioritățile Strategiei, „Mediul de afaceri, facilități economice și inovație în domeniul IT”, care are în calitate de obiectiv specific: Sporirea numărului companiilor IT active până la 600 și a cifrei de afaceri a acestora până la 260 mln. USD către anul 2021.

La capitolul administrare vamală și reguli de origine, relevăm substituirea Protocolului II privind regulile de origine a mărfurilor la Acordul de Asociere RM-UE cu Convenția privind regulile de origine Pan-Euro- Mediteraneană începând cu 01.12.2016 (Legea nr.111 din 28.05. 2015). În acest sens, de menționat că conform prevederilor acestei Convenții, CCI a RM a fost prima instituție din țară, ce a organizat o serie de seminare cu privire la regulile de origine. Ateliere de lucru au fost organizate atât pentru colaboratorii Serviciului Vamal, cât și pentru agenții economici. Atelierele date au fost organizate cu aportul experților Uniunii Europene, în special Germania. De asemenea, CCI a RM, în colaborare cu Serviciul Vamal, a organizat un șir de Ședințe a Comitetelor Sectoriale cu privire la Pan-Euro-Med și AEO. La momentul actual, numărul titularilor de certificate AEO constituie 102 agenți economici, fapt ce va permite acestora să beneficieze de anumite facilități în procesul de perfectare a actelor vamale la import și export.

În privința recunoașterii certificatelor de conformitate internaționale și a perfecționării procedurilor de certificare a conformității, membrii ANB au semnalat o ameliorare, în special la capitolul eliminării sancțiunilor aplicate agenților economici pentru păstrarea bunurilor pe perioada certificării, precum și la capitolul adoptării standardelor europene și internaționale, ce este foarte important actualmente, în procesul de implementare DCFTA.

De asemenea, CCI împreună cu filialele sale au organizat un șir de audieri publice cu privire la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (simplificarea autorizării comercianților). Acesta având ca scop de a modifica cadrul legal național în vederea optimizării procedurii de autorizare a desfășurării activităților de comerț în baza principiului “ghișeului unic”.

Pe parcursul perioadei 2012-2017, atât pentru structurile statale, cât și cele nestatale a fost negocierea, iar ulterior semnarea Acordului de Asociere și Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător Republica Moldova – Uniunea Europeană (DCFTA). În context, CCI a reacționat proactiv și operativ, orientându-și eforturile spre valorificarea oportunităților oferite de noul statut al țării noastre în relațiile cu UE, precum și cu alte state din afara spațiului comunitar.

Au fost identificate problemele cu care se confruntă companiile moldovenești privind accesul pe piața UE în condițiile Zonei de Liber Schimb. Ulterior, împreună cu Asociația Businessului European și cu susținerea Corporației Financiare Internaționale, CCI a lansat Proiectul ”DCFTA- Informarea și consolidarea capacităților agenților economici”. În cadrul acestuia, la toate filialele CCI a avut loc o amplă campanie de școlarizare, fiind organizate circa 50 de seminare tematice, la care au participat 1300 de agenți economici. Subiectele abordate au vizat administrarea vamală, cerințele de acces pe piața UE pentru sectorul agroalimentar, inclusiv cea de ambalare, depozitare și transport, standardizare, certificare, editarea și promovarea ofertelor comerciale, încheierea unui contract de export/import ș.a.

Proiectul a culminat cu constituirea Comitetelor sectoriale de lângă CCI. Astfel, pe 30 iunie 2014, prin decizia Biroului Executiv al CCI, au fost create 3 Comitete sectoriale: în agricultură, industrie și servicii, cu scopul de dezvolta o poziție consolidată a comunității de afaceri din Republica Moldova referitor la dificultățile cu care se confruntă, a înainta propuneri autorităților pentru accelerarea implementării cerințelor și standardelor internaționale în sectorul real al economiei, a iniția măsuri pentru eliminarea barierelor și dezvoltarea antreprenoriatului în orice domeniu.

Comitetele sectoriale s-au întrunit în ședințe de constituire, iar mai apoi – în peste 20 de ședințe de lucru. La ședințele Comitetelor au participat și reprezentanți ai instituțiilor de stat, propunerile înaintate în cadrul acestor întruniri fiind prezentate Ministerului Economiei și Ministerului Finanțelor.

Totodată membrii Comitetelor Sectoriale din sfera servicii, agricultură și industrie, companiile autohtone și asociații de profil" au participat la seminarul: Oportunități de export prin deschiderea noilor piețe de desfacere. Acordul de Comerț Liber dintre R. Moldova și Turcia", organizat de CCI cu scopul informării acestora despre acest Acord.

La 11 septembrie 2014, la Chișinău a fost semnat Acordul de Comerț Liber dintre R. Moldova și Turcia. Acordul a intrat în vigoare la data de 01 noiembrie 2016, și are drept scop promovarea comerțului reciproc și eliminarea barierelor de comerț. Acesta prevede și crearea unor condiții favorabile, menite să dezvolte investițiile mixte în cele două state.

Acordul va oferi acces nelimitat, fără restricții tarifare la import pe piața Turciei a produselor agricole și industriale, eliminarea taxelor vamale, perspective clare de dezvoltare și stimulare a afacerilor comune. În baza acestui document putem implementa mai multe proiecte investiționale cu participarea companiilor din Turcia, iar datorită Acordului de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană, inclusiv DCFTA, precum și prevederilor Acordului de Comerț Liber în cadrul CSI, permite Republicii Moldova să devină o platformă foarte atractivă în dezvoltarea relațiilor comercial-economice dintre Vest și Est.

Activitățile Comitetelor sectoriale, Serviciului Vamal au fost promovate și în teritoriu, de către filialele CCI. Mai multe dezbateri economice, precum și mese rotunde în format interactiv, cu participarea tuturor părților interesate, inclusiv a factorilor de decizie, au fost organizate în regiunile Bălți, Soroca, Edineț, Ungheni, Cahul, Hâncești, UTA Găgăuzia. Evenimentele au urmărit consolidarea dialogului public-privat pentru a soluționa mai eficient problemele prin utilizarea instrumentelor de advocacy în mod transparent și public.

Concomitent, la CCI a fost deschisă o linie fierbinte, unde operatorii economici au primit consultanță referitor la DCFTA și au avut posibilitatea să semnaleze dificultățile cu care se confruntă și să înainteze propuneri pentru a fi puse în discuție în cadrul ședințelor Comitetelor sectoriale de pe lângă CCI.

În vederea asigurării suportului permanent pentru membri CCI și pentru ceilalți întreprinzători, precum și pentru a contribui la dezvoltarea per ansamblu a relațiilor economice, CCI a creat *Direcția dezvoltarea mediului de afaceri*. Această direcție menține și secretariatul Comitetelor sectoriale menționate. Prin intermediul Comitetelor sectoriale de pe lângă CCI au fost înaintate avize asupra mai multor proiecte de legi și Hotărâri de Guvern.

De menționat că s-a ținut cont nemijlocit de propunerile CCI a Republicii Moldova, identificate în cadrul ședințelor Comitetelor sectoriale, fiind adoptate sau modificate un set de acte normative, printre care: modificări în art.1843 din Codul vamal, la capitolul privind implementarea procedurilor simplificate, adoptarea Legii nr.138 din 17.06.2016 precum și:

-”Modificarea și completarea Legii nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali”;

-”Hotărârea Guvernului nr. 449 privind nomenclatorul funcțiilor deținute și lucrărilor executate de către salariații cu care angajatorul poate încheia contracte scrise cu privire la răspunderea materială individuală deplină pentru neasigurarea integrității valorilor transmise”;

-”Hotărârea de Guvern cu privire la sistarea temporară a exportului și reexportului masei lemnoase brute”;

- ”Proiectul de Lege cu privire la optimizarea procedurilor de înstrăinare și înregistrare a bunurilor imobiliare, precum și în vederea avansării Republicii Moldova în clasamentul internațional „Doing Business”;
- ”HG nr. 972 din 18 octombrie 2010, privind ajustarea și îmbunătățire a Programului „Pare 1+1”;
- ”Proiectul de Lege cu privire la eficiența energetică”;
- ” Hotărârea de Guvern cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor”;

Pe parcursul anilor 2012-2017, CCI a organizat consultarea operatorilor economici cu privire la o serie de modificări legislative în domeniul fiscal, vamal, al securității alimentare. La fel, a chestionat companiile, relevând faptul că una dintre problemele invocate cel mai des de antreprenorii din toate sectoarele economiei este lipsa specialiștilor calificați și a unei conexiuni eficiente între sistemul de pregătire profesională și piața muncii.

Fiind un promotor insistent al sistemului de învățământ dual în Republica Moldova, CCI a participat la elaborarea a 5 standarde ocupaționale, contractate de către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și a Familiei. Acestea sunt standardele ocupaționale pentru profesiile de apicultor, controlor produse alimentare, producător de mezeluri, tractorist-mașinist pentru producția agricolă, cultivator de fructe și legume. Metodologia de elaborare a standardelor ocupaționale presupune un amplu proces de implicare și consultare, la diferite etape, a specialiștilor de la întreprinderile din fiecare sector. În baza acestor cerințe, Ministerul Educației urmează să elaboreze standardele educaționale pentru profesiile enumerate. Modernizarea standardelor ocupaționale și educaționale va permite pregătirea specialiștilor în conformitate cu necesitățile actuale ale pieței muncii. Datorită instruirii duale, tinerii vor deține nu doar cunoștințe teoretice, ci și abilități practice extrem de utile pentru angajarea în câmpul muncii. E de menționat că CCI a contribuit și la inițierea dialogului dintre reprezentanții mediului de afaceri, Ministerul Educației și școlile profesionale pentru implementa modelul dual de pregătire a specialiștilor.

În contextul sporirii rolului CCI în relația cu Guvernul și autoritățile publice centrale și locale, reprezentării și promovării intereselor întreprinzătorilor, în perioada 2012-2017 instituția camerală a întreprins și alte acțiuni, inclusiv intensificarea parteneriatului cu organizațiile și asociațiile de susținere a businessului din Moldova. CCI a încheiat mai multe acorduri de colaborare, unul dintre care este cel cu Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului IMM (ODIMM). Acordul prevede consolidarea serviciilor de suport pentru afaceri și extinderea asistenței pentru întreprinderile din Moldova.

Un alt acord de colaborare a fost semnat între CCI și Asociația Femeilor de Afaceri din Moldova (AFAM), ce stipulează stabilirea unei colaborări în vederea dezvoltării abilităților și culturii antreprenoriale, facilitării accesului la informații și la programele de finanțare, promovarea intereselor subiecților mediului de afaceri pe piața internă a Republicii Moldova și pe piața externă, organizarea și participarea la diferite activități comune de promovare a intereselor IMM și a antreprenoriatului feminin.

În vederea pregătirii comunității de afaceri autohtone pentru penetrarea noilor piețe de desfacere sau avansarea relațiilor pe piețele existente, CCI și Organizația de Atragere a Investițiilor și Promovare a Exportului din Moldova (MIEPO) au semnat un memorandum de cooperare. Protocolul prevede schimburi de informații și organizarea activităților comune pentru susținerea agenților economici.

Camera de Comerț și Industrie a încheiat un Acord de colaborare și cu Serviciul Vamal al Republicii Moldova, prin care părțile își propun dezvoltarea parteneriatului pentru stimularea

operațiunilor internaționale de comerț desfășurate de întreprinzători. Actul stabilește un cadru durabil de cooperare între cele două instituții în vederea contribuirii la facilitarea și securizarea comerțului internațional, conjugarea eforturilor pentru dezvoltarea dialogului între organele vamale și antreprenori, promovarea bunelor practici de parteneriat public-privat. În cadrul acordului sunt organizate instruirii, iar subdiviziunile teritoriale (birourile vamale și filialele CCI) colaborează direct în vederea implementării obiectivelor stabilite la nivel regional. CCI și Serviciul Vamal au convenit și asupra organizării semestriale a ședințelor de lucru, unde vor fi evaluate stadiile de implementare a fiecărei prevederi a documentului.

Odată cu aplicarea uniformă a prevederilor Zonei de Comerț Liber pe întreg teritoriul Republicii Moldova, conform Deciziei semnate la 18.12.2015 la Bruxelles, a fost creat un grup de experți din diferite organizații ale RM, inclusiv Camera de Comerț și Industrie, pregătiți să ofere expertiză și instruire agenților economici din stânga Nistrului, precum și reprezentanților structurilor de la Tiraspol în implementarea mecanismelor de aplicare în regiunea transnistreană a ZLSAC și promovarea relațiilor comerciale cu UE. Grupul de lucru a elaborat un plan de acțiuni care prevede măsuri de cooperare în facilitarea comerțului cu UE, cu oferirea asistenței tehnice și financiare din partea partenerilor europeni. Mai mult ca atât, CCI a RM a atras Asociațiile de Business și agenții economici din stânga Nistrului în cadrul diferitor seminare, mese rotunde și în cadrul Comitetelor Sectoriale, dedicate aspectelor ce țin de ZLSAC: infrastructura calității, marketing internațional, etc.

Un alt acord a fost semnat și cu Publicația Periodică ”Monitorul Fiscal FISC.MD”, prin care părțile au decis să colaboreze pentru a-i informa pe întreprinzători despre noutățile legislative și serviciile celor două instituții.

Pentru a asigura un cadru de reglementare favorabil mediului de afaceri, Camera de Comerț și Industrie a semnat un acord de colaborare cu Centrul Național Anticorupție. Acordul prevede, printre altele, promovarea în Republica Moldova a Regulilor anticorupție elaborate și aprobate de Camera Internațională de Comerț, care au drept obiectiv auto-reglementarea mediului de afaceri și promovarea unor standarde înalte de integritate în tranzacțiile comerciale atât între întreprinderi și autoritățile publice, cât și între companii. Regulile au un rol important, sprijinind întreprinderile în efortul lor de a se conforma obligațiilor legale și inițiativelor anticorupție la nivel internațional, dar și național.

Deja de mai mulți ani CCI are un parteneriat eficient cu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI). În baza acordului de colaborare dintre CCI și AGEPI au fost organizate sesiuni de informare în cadrul Campaniei de promovare a sistemului de protecție a proprietății intelectuale în rândul agenților economici/ producătorilor din diferite regiuni ale țării. De asemenea, AGEPI este coorganizatorul concursului CCI ”Marca Comercială a Anului”.

Colaborarea filialelor CCI cu serviciile descentralizate din municipii și raioane contribuie la îmbunătățirea climatului de afaceri din teritoriu și la eficientizarea interacțiunii dintre întreprinzători și instituțiile de stat. Pe parcursul perioadei de referință, CCI împreună cu Inspectoratul Fiscal de Stat, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM), Casa Națională de Asigurări Sociale, ANSA etc au desfășurat zeci de seminare și sesiuni informaționale pe subiecte actuale. Astfel, CCI a organizat mese rotunde regionale la Bălți, Cahul și Orhei, referitor la procedurile de eliberare a certificatelor sanitare și fitosanitare, procedurile vamale pentru export, sistemul de impozitare ș.a. Participanții au avut posibilitatea de a obține informații din prima sursă și de a beneficia de consultanță privind problemele cu care se confruntă întreprinderea lor.

Menționăm că în cadrul Proiectului GIZ “Modernizarea serviciilor publice locale”, filialele CCI au semnat acorduri de parteneriat cu Agențiile de Dezvoltare Regională. Conform planurilor de acțiuni elaborate și aprobate la ședințele Grupurilor regionale și Grupului Național de Lucru privind implementarea proiectului menționat, CCI împreună cu ADR și cu alți parteneri au desfășurat multiple activități, fiind încheiat și un memorandum de cooperare între Camera și IDIS Viitorul.

În scopul realizării acestor planuri, Camera a inițiat un nou serviciu, care este disponibil la fiecare filială și anume: privind procedurile de participare la achizițiile publice a operatorilor economici din sectorul privat. Ulterior, cu susținerea Proiectului “Modernizarea Serviciilor Publice Locale”, au avut loc cursuri intensive de formare profesională a consultanților CCI în domeniul achizițiilor publice. Totodată, pentru informarea agenților economici, CCI a organizat 30 de seminare informative și mese rotunde privind procedurile de achiziții publice, inclusiv cele din domeniul eficienței energetice, la care au participat peste 650 de companii. În timpul seminarelor au fost discutate subiecte ce țin de cadrul normativ în vigoare, documentele necesare pentru participarea la licitații etc. Acest segment al activității antreprenoriale va face posibil de a spori eficiența implementării proiectelor investiționale de dezvoltare regională.

Într-u implementarea noului sistem e-achiziții în Republica Moldova, Camera de Comerț și Industrie a RM în colaborare cu Banca Europeană pentru Reconstrucții și Dezvoltare (BERD) au organizat în perioada 03 - 18 mai 2017 un șir de instruirii în filiale CCI a RM privind tehnicile și reglementările noului sistem de e-achiziții. În cadrul seminarului au fost instruiți peste 350 persoane, reprezentați ai autorităților contractante și autorităților publice.

Filialele CCI sunt active în relațiile cu autoritățile publice locale și în alte domenii. Astfel, filiala Bălți a CCI a conlucrat cu primăria municipiului Bălți la elaborarea Strategiei de dezvoltare durabilă a municipiului Bălți pe anii 2016-2019”, precum și a Programului de susținere a dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii în municipiu pentru perioada 2013 – 2015, iar filiala Edineț a luat parte la elaborarea Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Edineț pentru perioada 2015-2020.

Datorită parteneriatelor cu Agenția de Dezvoltare Regională Nord, Universitatea de Stat “Alec Russo” din Bălți, cu președinții raioanelor Fălești, Glodeni, Râșcani, Sângerei, primarii comunelor și satelor din teritoriul deservit de filiala Bălți, în regiune sunt organizate sistematic diverse manifestări pentru promovarea și susținerea mediului de afaceri, optimizarea dialogului dintre reprezentanții sectorului real al economiei și sectorul academic.

Pentru înlăturarea barierelor în afaceri, în cadrul filialei Bălți, de 12 ani activează Ghișeu Unic din Sângerei. De la deschiderea acestuia au fost eliberate circa 9 400 acte, fiind simplificat procesul de obținere a autorizațiilor și altor documente necesare pentru desfășurarea activității de întreprinzător. În prezent, filiala în parteneriat cu Consiliul Raional Fălești elaborează un plan de acțiuni, privind redeschiderea Ghișeului Unic în această localitate.

Filialele Cahul operează un Ghișeu unic și un Registru al actelor normative locale. Aceste instrumente facilitează activitatea operatorilor economici, care au astfel acces la registrul electronic al actelor oficiale ale autorităților publice locale și obțin autorizații fără a efectua vizite multiple la instituțiile statului.

Un model nou de Ghișeu Unic activează în cadrul filialei Orhei - Biroul Comun de Informații și Servicii Telenești, acesta reprezentând un mod inovativ de prestare a serviciilor la nivel local, care reunește sub egida administrației raionale prestatori de servicii din sectorul public, privat și societatea civilă. De serviciile Biroului beneficiază nu doar agenți economici, ci și persoane fizice, inclusiv cetățeni

care doresc să migreze. Fiecare prestator de servicii al Biroului utilizează un sistem informațional automatizat, ceea ce a sporit accesibilitatea la informații pentru publicul larg.

Filiala Hâncești a CCI s-a axat pe problemele ce țin de barierele administrative la impozitare, comerț, accesul la finanțare, desfășurând în parteneriat cu IDIS Viitorul mai multe întruniri regionale, la care au luat parte întreprinzători, factori de decizie, reprezentanți ai administrației publice locale.

Ca rezultat al parteneriatului dintre filiala Edineț a CCI cu ADR Nord, cu autoritățile publice locale, alte organizații de susținere a businessului și cu membrii Camerei, s-au organizat Bursa Locurilor de muncă, Zilele Regiunii de Dezvoltare Nord, vizite de lucru peste hotare, conferințe regionale, inclusiv în cadrul "Moldova Business Week".

Filiala Edineț colaborează și cu centrul NEXUS în vederea furnizării serviciilor de calitate cetățenilor noștri, la toate etapele procesului de migrație, astfel fiind stimulate activitățile de instruire, activitățile economice și sociale în regiune. Pe lângă centrul NEXUS a fost creat Clubul Economic Consultativ al antreprenorilor din 6 raioane din nordul republicii, iar președinte al Clubului a fost ales directorul filialei Edineț a CCI.

Suplimentar la activitățile tradiționale, Filiala Edineț a CCI organizează și manifestări de responsabilitate civică, mobilizând în fiecare an reprezentanții mediului de afaceri și autoritățile publice locale la acțiuni de caritate, precum: "Gingășia și lumina speranței copiilor", "Să-l ajutăm pe Moș Crăciun". Datorită perseverenței colectivului filialei, evenimentele respective au devenit tradiționale.

Filiala Găgăuzia a CCI a desfășurat un Proiect social, finanțat de Ambasada SUA în Republica Moldova, cu scopul de a consolida dialogul dintre autoritățile publice locale și persoanele cu dezabilități, în vederea integrării lor în societate și asigurării cu locuri de muncă. În cadrul proiectului au fost chestionate persoanele cu necesități speciale, au avut loc instruirii pentru această categorie de cetățeni, au fost organizate mese rotunde care au sensibilizat opinia publică.

Filialele Găgăuzia și Orhei s-au implicat la realizarea proiectelor Corpului Păcii, oferind asistență pentru voluntari din SUA. Împreună cu aceștia au fost scrise proiecte, au fost organizate 25 de training-uri și master-class, concursuri internaționale, a fost oferită asistență Incubatorului de afaceri din Ceadâr-Lunga, s-a efectuat analiza situației din sectorul turistic ș.a.

La Incubatorul de afaceri din Soroca, filiala CCI este membră a Consiliului de administrare, aceasta oferind posibilitatea elaborării și implementării mai multor proiecte de promovare a spiritului antreprenorial în zonele rurale. De asemenea, au desfășurat vizite de afaceri, mese rotunde privind inițierea businessului, crearea parteneriatelor locale pentru susținerea și dezvoltarea antreprenoriatului, înlăturarea barierelor în afaceri ș.a. În comun cu Inspekția Financiară Bălți și consiliile raionale Soroca, Drochia și Florești, filiala Soroca a CCI a organizat seminare referitor la unele particularități privind corectitudinea aplicării actelor normative în domeniul financiar-bugetar.

Filiala Tighina conlucrează activ cu Incubatorul de afaceri din Ștefan Vodă, care a fost deschis în anul 2013, dar și cu autoritățile publice din Căușeni, Ștefan Vodă, Varnița, cu Federația Regională a Fermierilor, Asociațiile Producătorilor Agricoli din Căușeni și Ștefan Vodă, Asociația Apicultorilor, Agenția de Intervenții și Plăți, Serviciul teritorial ș.a. Prin intermediul filialei Tighina și a întreprinderii afiliate din Râbnița a CCI (Intereconomservice) sunt deserviți agenții economici din partea stângă a Nistrului. Ei sunt informați despre legislația Republicii Moldova, procedurile de export pe piața UE, participă la proiecte, instruirii, misiuni economice, expoziții, alte activități organizate de Cameră. O prioritate a acestor subdiviziuni este susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, în special încurajarea

afacerilor în sectoare noi, precum agricultura ecologică, micile vinării, congelarea rapidă a fructelor și legumelor etc.

Intereconomservice a reprezentat operatorii economici din estul țării în activitățile Euroregiunii „Nistru” și a organizat participarea acestora în cadrul activităților Proiectului „Suport pentru consolidarea încrederii între locuitorii ambelor maluri ale Nistrului”, finanțat de UE și implementat de UNDP. Ca urmare a participării la seminarele organizate de ”Intercomservice” în cadrul diferitor proiecte, operatorii economici au inițiat proceduri de implementare a sistemelor internaționale de management a calității, și-au extins gama de produse și piața de desfacere.

Intereconomservice mai colaborează cu Centrele de Asigurări și Protecție Socială din Râbnîța, Dubăsari și Camenca, organizând cursuri de sporire a calificării profesionale.

Filiala Ungheni a CCI, fiind unul din partenerii ZEL “Ungheni-Business”, este coorganizatorul Reuniunilor anuale ale Zonelor Economice Libere.

Subliniem că prin serviciile prestate și asistența oferită întreprinderilor, inclusiv celor mici și mijlocii, Camera de Comerț și Industrie are un rol important în asigurarea creșterii economice și dezvoltarea durabilă a țării, contribuind la sporirea competitivității companiilor pe piața locală și pe piețele internaționale. În acest proces este implicată activ întreaga rețea care formează sistemul cameral din Republica Moldova, ceea ce permite ca agenții economici din toate regiunile țării să beneficieze de un spectru larg de servicii, toate având scopul de a-i ajuta pe întreprinzători să devină mai competitivi.

2. Eficientizarea permanentă a sistemului de instruire și formare profesională.

În perioada 2012-2017 CCI a aprofundat colaborarea cu autoritățile publice centrale și locale în vederea adaptării procesului de instruire la necesitățile pieței muncii, inclusiv prin dezvoltarea sistemului dual de învățământ. De asemenea CCI a oferit servicii de instruire pentru întreprinzători, angajații acestora, precum și tuturor persoanelor fizice interesate să inițieze o afacere ori să își consolideze cunoștințele într-un anumit domeniu.

Activitățile de instruire desfășurate de CCI au fost diverse și au fost elaborate ținând cont de necesitățile agenților economici, de noutățile și cerințele de pe piața muncii. Cele mai solicitate au fost training-urile privind legislația fiscală, condițiile de certificare a produselor și serviciilor, documentația pentru export, angajarea și concedierea personalului, precum și cursurile modulare *manager de resurse umane, scrierea proiectelor și fundraising, contabilitate ș.a.*

Pe lângă tradiționalele cursuri, în perioada 2012-2017 CCI a susținut și a continuat procesul de modernizare a sistemului de formare profesională. Reamintim că CCI este una dintre primele organizații care a promovat insistent implementarea modelului dual de formare a specialiștilor pentru sectorul real al economiei. În acest context, cu suportul partenerilor din Germania, CCI a realizat mai multe proiecte, în cadrul cărora au fost dotate cu echipament atelierele școlilor profesionale, au fost instruiți elevi, maștri, directori de școli profesionale, funcționari publici (inclusiv peste hotare), au fost elaborate și înaintate factorilor de decizie proiecte de acte normative care să reglementeze procesul de pregătire duală a specialiștilor. Prin proiectele realizate împreună cu Camera Meșteșugarilor din Koblenz, dar și Fundația germană ”Robert Bosch”, au fost amenajate și dotate tehnic cu utilaj modern 8 ateliere de instruire (pentru 15 meserii) ale 3 școli profesionale din municipiile Chișinău și Bălți, care pregătesc brutari,

bucătări, chelneri, sudori, tencuitori, lăcătuși auto, electricieni etc. Au fost elaborate materiale didactice, organizate vizite de studiu, au avut loc instruirii pentru formatori autohtoni în Moldova și în Germania, școlarizări pentru întreprinzători și elevi.

Prin contribuția aceluiași proiect au fost renovate atelierele de lucru din Școala Profesională Căușeni pentru meseria sudori, prelucrarea metalelor și a lemnului.

În cooperare cu Kreishandwerkschaft Hersfeld-Rotenburg, în școlile profesionale din Fălești, Cahul, Căușeni, Cupcini, Popeasca, Camera a contribuit la îmbunătățirea abilităților practice a instructorilor (profesori, maiștri și traineri), renovarea atelierelor în prelucrarea lemnului și a metalelor, editarea manualelor de utilizare pentru elevi, agendei de formare profesională a elevului, ghidul profesorului, ș.a.

În premieră, în colaborare cu Ministerul Educației al Republicii Moldova și cu susținerea financiară a Fundației germane "Eberhard Schoeck", CCI a organizat pentru directorii școlilor profesionale din Moldova cursul practic "Gestionarea instituției de învățământ vocațional/tehnic". După finalizarea acestuia, s-a identificat interesul și necesitatea de a instrui cadrele de conducere ale școlilor profesionale și în domeniul managementului proiectelor. Instruirea s-a încheiat cu elaborarea proiectelor și prezentarea acestora de către fiecare director de școală profesională.

O altă realizare în domeniul vocațional este aprobarea de către Ministerul Educației al Republicii Moldova, a *Regulamentului cu privire la formarea maiștrilor-instructori în producție la întreprinderile din Republica Moldova*. Astfel a fost pusă baza normativ-legală a formării maiștrilor-instructori pentru întreprinderile care sunt implicate la instruirea practică a elevilor/ucenicilor și angajaților noi.

Pe 14 decembrie 2016, Ministerul Educației, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și Proiectul "Reforma Structurală în Învățământul Profesional Tehnic" au semnat un memorandum de înțelegere, care prevede dezvoltarea învățământului vocațional și corelarea tendințelor de instruire prin implementarea sistemului dual. Pe lângă mai multe activități comune, în cadrul acordului de colaborare a fost elaborat *Regulamentul pentru examenul de calificare, specific programelor duale*, document pilotat la finele anului de studii 2016-2017. Proiectul "Reforma Structurală în Învățământul Profesional Tehnic în Republica Moldova", al cărui partener este CCI, are scopul de a pregăti maiștri-instructori pentru întreprinderile autohtone care participă sau intenționează să inițieze programe de formare duală, în parteneriat cu școlile profesionale. Considerăm că doar prin consolidarea eforturilor tuturor subiecților implicați, se va reuși modernizarea sistemului de învățământ vocațional pentru ca tinerii specialiști să dețină abilitățile necesare pentru încadrarea în câmpul muncii, conform solicitărilor angajatorilor, astfel contribuind la creșterea calității mărfurilor și serviciilor.

Chiar dacă inițial instruirea duală părea un obiectiv greu de atins, perseverența CCI și acțiunile concrete întreprinse au atins rezultate reale. La momentul actual la instituțiile de învățământ profesional tehnic din Moldova rulează 9 programe de formare duală pentru diferite meserii. De oportunitățile acestor proiecte beneficiază circa 220 de elevi.

În perioada 2012-2017 CCI a dezvoltat noi programe de instruire și pentru adulți: în domeniul antreprenoriatului, achizițiilor publice, resurse umane etc., în funcție de necesitățile companiilor, inclusiv în contextul intrării în vigoare a Acordului de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător cu Uniunea Europeană. Printre noile instruirii realizate de CCI este și Programul "Tehnici moderne de dezvoltare a personalului", organizat în colaborare cu GIZ. În total, circa 50 de manageri de resurse umane de la companii din Moldova au fost instruiți de către experți germani și autohtoni, având ulterior posibilitatea

să inițieze și să desfășoare proiecte de dezvoltare a personalului la întreprindere. În acest mod CCI a creat o platformă de dialog cu managerii de resurse umane, care este menținută și dezvoltată în continuare pentru a contribui la formarea profesională a personalului de la companiile moldovenești.

Relațiile pe care le are CCI a Moldovei cu mai multe instituții camerale, organizații și asociații de peste hotare au permis ca în perioada 2012-2017 să fie desfășurate un șir de programe internaționale. Unul dintre acestea este Programul moldo-german de sporire a calificării managerilor, în cadrul căruia managerii de la companii autohtone din diverse domenii de activitate beneficiază de instruire și stagiul de 1 lună de zile în Germania. Managerii din Moldova au luat parte la acest program atât în grupe naționale, cât și în grupe internaționale, specializate în domenii, precum eficiență energetică, agricultură, ocrotirea sănătății. Participanții reprezintă întreprinderi mici și mijlocii care doresc să stabilească sau dețin contacte cu parteneri de afaceri din Germania. Investiția părții germane în instruirea unui manager constituie 11 mii euro.

Prin semnarea Declarației comune de intenție între Ministerul Economiei al Republicii Moldova și Ministerul Federal al Economiei și Energiei al Republicii Federale Germania privind continuarea colaborării în vederea instruirii managerilor de la întreprinderile din diferite sectoare ale economiei RM, Programul moldo-german de sporire a calificării managerilor este desfășurat inclusiv în anul 2017. Proiectul ajută întreprinzătorii moldoveni să stabilească relații de colaborare cu întreprinderile germane și să pună baza unui parteneriat de încredere. Pe durata stagiului managerii vizitează întreprinderi, au întreveneri individuale cu potențiali parteneri din Germania, participă la training-uri, ceea ce le permite să preia experiența germană în propria afacere, cu scopul de a spori competitivitatea ei. Din momentul lansării, în 2008, până la momentul actual, la Programul moldo-german au participat circa 300 de manageri, dintre care 60% au semnat contracte de colaborare comercial-economică cu parteneri germani. Totodată, datorită cunoștințelor acumulate, managerii și-au restructurat întreprinderile, modernizând procesul de activitate și de producție, implementând sistemele de management al calității și investind mai mult în dezvoltarea personalului. Pentru a le aduce la cunoștință tuturor membrilor CCI avantajele Programului moldo-german de sporire a calificării managerilor, CCI împreună cu Ministerul Economiei al Republicii Moldova a organizat în perioada de referință, în raioane, întruniri tematice de informare.

În perioada de referință Camera a continuat cooperarea cu Camera Economică a Austriei. În cadrul Programului moldo-austriac managerii participă la un șir de training-uri intensive, conduse de experți ai Institutului pentru Dezvoltare Economică-WIFI din Austria, iar ulterior merg la un stagiul de 1 săptămână în Viena, cu scopul de a identifica parteneri de business. Pe parcursul stagiului ei vizitează expoziții, evenimente de business, iau parte la un forum economic moldo-austriac, au întreveneri bilaterale. Până la moment, peste 200 de manageri din Republica Moldova au beneficiat de instruire și au avut posibilitatea să inițieze relații de colaborare cu întreprinderi austriece.

La realizarea celor două programe au contribuit filialele CCI, care asigură informarea întreprinzătorilor din teritoriu. Filiala Bălți a CCI desfășoară individual instruirile în cadrul Programului moldo-austriac, dar și cele din cadrul Programului EUREM. Astfel, în perioada de referință la cursurile WIFI au participat 65 de agenți economici din regiunea de nord, iar programul EUREM a fost absolvit de 29 de participanți.

Cursul EUREM – Manager Energetic European, organizat de CCI, are o rezonanță mare atât în rândul întreprinderilor din sectorul privat, cât și din cel public. În perioada de referință Centrul de Formare Antreprenorială a organizat cursul licențiat EUREM pentru angajații Agenției de Eficiență Energetică, precum și pentru toți managerii energetici din consiliile raionale. Desfășurarea instruirii a avut loc cu susținerea financiară a Agenției Germane pentru Cooperare Internațională – GIZ. De

asemenea, au fost pregătiți în domeniu și colaboratori ai CCI, care au obținut Certificatul EUREM, devenind membri ai rețelei internaționale a managerilor energeticieni. Tot cu suportul GIZ a fost organizată participarea a 3 formatori EUREM la cea de-a 7-a Conferință Internațională a Managerilor Energetici Europeni, care s-a desfășurat la Berlin. Unul dintre participanții din Moldova a obținut locul I la Concursul de Premiere a proiectelor EUREM-2016, categoria întreprinderi mari.

La cursul EUREM au acces și întreprinzătorii, iar recent acest curs a fost predat și în cadrul Programului UNDP "Susținerea măsurilor de promovare a încrederii între locuitorii ambelor maluri ale râului Nistru", la instruire participând circa 40 de persoane. După susținerea cu succes a examenului, cei mai buni dintre ei vor avea ocazia să meargă la un stagiu practic în Germania.

În cadrul Programului UNDP instruirii au fost organizate și la filialele CCI din Bălți, Tighina, întreprinderea Intereconomsevice din Râbnița, în domeniile cofetar-bucătar, inițiere în afaceri, sporirea calificării managerilor. Cu excepția cursurilor start-up, cei mai buni participanți la instruirile proiectului UNDP beneficiază și de stagii peste hotare, în grupuri mixte, din care fac parte și locuitori de pe malul stâng al Nistrului.

Datorită faptului că sistemul cameral este bine dezvoltat, inclusiv în regiuni, iar CCI dispune de specialiști bine pregătiți, Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului IMM a ales Camera în calitate de partener pentru desfășurarea instruirilor în cadrul programelor PARE 1+1, PNAET, GEA, care ajută întreprinzătorii începători să își consolideze abilitățile în afaceri și, eventual, să beneficieze de granturi. În perioada 2012-2017 cursuri PNAET sau PARE 1+1 au avut loc la fiecare filială a CCI, fiind instruite cca 700 de persoane.

În filiala Bălți activează un centru de instruire, care desfășoară cursuri, trening-uri specializate, proiecte internaționale și regionale. Anual, în cadrul filialei Bălți sunt organizate cel puțin 2 grupe pentru contabili începători: „Bazele contabilității și impozitării în RM”. Seminarele tematice privind raportul financiar anual, particularitățile legislației muncii, evidența exploatării mijloacelor de transport, relații internaționale contractuale, noile standarde naționale de contabilitate etc. – au fost printre cele mai solicitate de către întreprinzătorii din regiunea de nord a țării, care în această perioadă numără peste 5000 de beneficiari. Formatorii centrului de instruire filiala Bălți sunt profesori de la Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți, specialiști de la Oficiul Cancelariei de Stat, CNAS, IP ICC „Selecția”, Inspectoratul de Stat al Muncii

Cursuri de contabilitate, limbi străine, inspecție financiară au organizat și filialele Edineț, Găgăuzia, Hâncești, întreprinderea Intereconomsevice din Râbnița. Filialele Soroca, Edineț și Hâncești, prin intermediul experților organizației germane Senior Experten Service au oferit consultanță întreprinderilor din regiune, sfaturi practice și ajutor pentru a identifica noi perspective în dezvoltarea afacerilor. Filialele Orhei și Edineț a susținut și femeile de afaceri, iar la seminarele de la filiala Cahul au fost invitați experți din Olanda și Spania.

Instruirea tinerei generații a constituit o prioritate pentru toate filialele CCI, care au identificat multiple modalități de a susține viitorii întreprinzători. Filiala Găgăuzia a organizat un curs de planificare în business pentru absolvenții gimnaziilor din Ceadâr-Lunga. Filiala Ungheni a CCI a fost partenerul reuniunii "Tinerii la o ceașcă de cafea cu angajatorii" și împreună cu Camera Tinerilor Antreprenori din Moldova au desfășurat acțiunea "Managementul timpului". În parteneriat cu Agenția de Dezvoltare Rurală Orhei, filiala Orhei a CCI a instruit tinerii la scrierea proiectelor finanțate de UE. Filiala Edineț a devenit un eveniment tradițional Bursa Informațională pentru Tineret, unde au loc instruirii și se face schimb de experiență referitor la gestionarea și dezvoltarea businessului. Rezultatul final al acestei

activități culminează cu întrunirea angajatorilor și tinerilor specialiști din regiune, facilitând dialogul dintre ei și contribuind la identificarea soluțiilor pentru depășirea dificultăților ce țin de ocuparea forței de muncă.

Pentru tineri, dar și pentru toți antreprenorii din teritoriul deservit, filiala Tighina este o importantă sursă de informații veridice pentru dezvoltarea afacerilor. În perioada de referință filiala Tighina a organizat seminare privind regimurile vamale, eliberarea certificatelor de origine pentru export în UE, agricultura ecologică, facilitarea comerțului și transportului în Europa de Sud-Est, promovarea produselor autohtone pe piețele de export ș.a.

Întreprinderea CCI din Râbnița și-a intensificat activitățile de instruire în partea stângă a Nistrului. Aici s-au desfășurat cursuri de recalificare profesională, pregătind specialiști în domeniile: contabilitate și IC, secretariat, IT, inițiere în afaceri, apicultură, viticultură, regimurile vamale în comerțul extern, cerințele tehnice față de produsele agroalimentare, regulile de comerț internațional, standardele internaționale de calitate ș.a. La seminare au participat cetățeni din Tiraspol, Tighina, Slobozia, Camenca, Râbnița, Dubăsari. Pentru a spori calitatea serviciilor de instruire, ”Intereconomiservice” și-a modernizat echipamentul, fapt ce a permis de a utiliza mai intens tehnologiile informaționale în cadrul trening-urilor și de a organiza cursuri noi.

Deoarece problema securității energetice este o preocupare majoră și pentru antreprenori, filialele CCI împreună cu mai mulți parteneri de colaborare au organizat instruirii privind valorificarea resurselor regenerabile de energie, eficientizarea energetică la întreprindere, implementarea tehnologiilor prietenoase mediului.

În perioada de referință majoritatea filialelor CCI au participat la realizarea Proiectului OSCE “Recalificarea militarilor în rezervă”, care a avut un impact pozitiv atât asupra sectorului economic, cât și a celui social. Ținând cont de situația de pe piața forței de muncă, precum și de perspectivele de dezvoltare a economiei naționale, militarii participanți la proiect au fost recalificați în unul din domeniile: evaluarea imobilului, administrarea afacerii, limbi străine, tehnologii informaționale. În total, au obținut noi abilități peste 550 de persoane – ofițeri și subofițeri ai Armatei Naționale, Poliției de Frontieră și Departamentului Trupelor de Carabinieri. Instruirile au fost organizate la Chișinău, Bălți, Cahul, Edineț, Hâncești, Leușeni, Otaci, Ungheni. Peste 60% din participanți s-au angajat în câmpul muncii, conform noii specializări, reintegrându-se social și profesional după finalizarea activității militare.

Pe parcursul anilor 2012-2017 CCI a colaborat în domeniul formării continue a adulților, în special a meseriașilor, cu Biroul Balcanic al Clasei de Mijloc, cu Camere a Meșteșugarilor din Germania ș.a. De asemenea, în vederea îmbunătățirii competențelor angajaților CCI și pentru a asigura calitatea serviciilor prestate, lucrătorii CCI au participat la diverse seminare în țară și peste hotare, preluând practicile internaționale.

Pentru a organiza seminare și cursuri utile și de interes, Camera menține legătura permanentă cu mediul de afaceri prin seminare informative, prezentări în cadrul evenimentelor publice, vizite la companii, discuții cu asociații și uniuni de profil, comunicare on-line, inclusiv pe rețelele sociale. Echipa business-trainerilor CCI s-a consolidat și completat cu noi experți în noi domenii, instruiți la ”Școala Excelenței Trainerilor”.

De asemenea, CCI a RM în colaborare cu ODIMM acordă servicii de instruire antreprenorială, destinate tinerilor și femeilor în afaceri în cadrul proiectelor de finanțare europeană. Instruirea din cadrul

proiectului Business Women Academy este axată pe gestionarea afacerilor orientate spre export, astfel contribuind la creșterea economică și competitivității produselor și serviciilor companiilor din Moldova.

Recent CCI a lansat Academia Exportatorului. Evoluțiile de pe piața internațională arată că mediul de afaceri se axează în principal pe dezvoltarea relațiilor de lungă durată cu clienții. Academia Exportatorului va reprezenta o platformă de training-uri specializate și servicii de consultanță, atât pentru exportatorii cu experiență, cât și pentru începători. Academia va oferi toate instrumentele necesare pentru dezvoltarea și cultivarea relațiilor noi de afaceri. Programul implică cursuri de formare pentru managerii de la întreprinderile cu potențial de import- export, brokeri vamali, manageri de vânzări și logistică, juriști, activitatea cărora prevede gestionarea operațiunilor de export- import.

În perioada de referință atât membrii CCI, cât și alți agenți economici au beneficiat de informații și suport privind serviciile și programele de instruire gestionate de toate subdiviziunile Camerei, dar și privind manifestările expoziționale, misiunile economice, forumurile, proiectele CCI. Subiectele abordate în cadrul programelor de studiu au generat idei noi, care au fost materializate prin activități antreprenoriale.

3. Dezvoltarea activității expoziționale și congresuale ca mecanism de implementare a tehnologiilor avansate, inovațiilor, atragere a investițiilor și asigurare a creșterii potențialului companiilor autohtone.

Printre serviciile înalt apreciate de către reprezentanții mediului de afaceri republică sunt activitățile expoziționale desfășurate de CCI în țară și peste hotare, ceea ce contribuie la promovarea mărfurilor autohtone pe noi piețe de desfacere, facilitează transferul de experiență și noi tehnologii.

Tradițional, în perioada 2012-2017 cel mai important eveniment expozițional al anului a fost "Fabricat în Moldova", reunind la fiecare ediție peste 300 de companii, instituții și organizații din toate ramurile economiei naționale. Datorită bunelor relații de colaborare dintre filialele CCI și autoritățile publice locale, raioanele participă cu standuri colective, unde sunt reprezentați în special micii întreprinzători. Producătorii și-au prezentat mărfurile și serviciile consumatorilor din Republica Moldova, dar și oaspeților din alte țări, invitați de către CCI să viziteze această activitate importantă pentru mediul de afaceri din republică. Anual expoziția este vizitată de peste 40 000 de persoane.

Mai nou, genericul "Fabricat în Moldova" nu s-a limitat doar la piața internă, ci a trecut hotarele țării. În noiembrie 2016, pentru prima dată, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova împreună cu Camera Bilaterală de Comerț și Industrie Republica Moldova - România, MIEPO și Primăria Municipiului Iași au organizat la Iași expoziția "Fabricat în Moldova", la ea participând peste 70 de expozanți autohtoni din diferite domenii. Evenimentul a fost o proiectare a expoziției naționale "Fabricat în Moldova", desfășurat de CCI pentru a crea condiții favorabile în vederea susținerii producătorilor autohtoni și promovării imaginii Republicii Moldova peste hotare. Programul adițional al târgului expozițional a inclus un forum bilateral moldo-român, întrevederi de afaceri și sesiuni de informare privind beneficiile colaborării dintre Republica Moldova și România.

Deoarece această practică și-a demonstrat eficiența, la sfârșitul lunii aprilie 2017 CCI a organizat evenimente similare la Ploiești, România și Minsk, Belarus iar până la sfârșitul anului preconizează să organizeze asemenea expoziții în Ucraina.

În perioada 2012-2017 CCI a oferit agenților economici posibilitatea să valorifice și oportunitățile târgurilor expoziționale locale, organizând anual circa 30 de expo-târguri specializate și universale, în diferite raioane. În această ordine de idei, filialele colaborează activ în domeniul expozițional cu autoritățile publice locale și cu membrii CCI.

Pe lângă expozițiile tematice cu vânzare, filiala Bălți a valorificat practica de organizare a târgurilor de hramul localităților. Astfel este asigurat numărul mare de vizitatori, iar agenții economici devin motivați să participe la expoziții nu doar în centrele municipale, ci și în raioane. Sub egida Consiliilor raionale în Sângerei, Fălești, Râșcani, Glodeni, asemenea târguri au loc anual. În perioada de referință au prins viață 2 proiecte noi: expo - târgul universal „Târgul de vară” (4 ediții) și expo-târgul specializat a producătorilor autohtoni de mobilă „Casa de Vis” (3 ediții).

Anual, în parteneriat cu primăria municipiului filiala Bălți organizează și desfășoară în regiune 16 expo – târguri specializate și universale

La filiala Edineț predomină expozițiile universale, dar au loc și târguri care promovează alimentația sănătoasă, târguri dedicate copiilor etc.

Filiala Găgăuzia organizează anual expozițiile ”Paskelea”, ”Găgăuz Expo” și ”Altin Guz” ș.a.

Filiala Soroca împreună cu autoritățile publice locale desfășoară Festivalul Național al Mărului, devenit deja tradițional, Sărbătoarea Agricultorului.

La Ungheni are loc Expoziția națională de Ovine și Caprine, Festivalul Recoltei, Vinului și Promovării Tradițiilor naționale, iar filiala Cahul a lansat o platformă expozițională virtuală cu scopul de a promova întreprinderile din regiune.

Toate expozițiile locale sunt însoțite de programe de afaceri – ateliere de lucru, prezentări, mese rotunde. Pentru micii întreprinzători aceste evenimente sunt un bun instrument pentru a testa piața, a face schimb de experiență și a comunica direct cu consumatorii, devenind mai competitivi. La cele mai mari târguri locale filialele CCI invită oaspeți din Ucraina, Belarus, România etc.

În domeniul expozițional, CCI a realizat un program amplu de activități în cadrul Proiectului UE – PNUD ”Consolidarea capacităților întreprinderilor mici și mijlocii din Moldova, inclusiv din partea stângă a Nistrului, prin intermediul participării la expoziții și târguri specializate”. În total, au fost organizate 6 standuri colective naționale la expozițiile internaționale specializate: ”Hannover Messe” (Germania), ”Wine&Delicacies” (Cehia), ”BTS” (Polonia), ”Zoom by Fatex” (Franța), ”Indagra” (România), ”Inter Food&Drink” (Bulgaria). La standurile țării noastre, la expozițiile menționate și-au expus mărfurile peste 70 de întreprinderi de pe ambele maluri ale Nistrului. Antreprenorii au avut circa 450 de întâlniri cu parteneri din străinătate, în cadrul cărora s-au discutat aspectele cooperării privind producerea, livrarea mărfurilor, schimb de experiență. Este remarcabil faptul că, prin participarea comună, au fost stabilite contacte și între întreprinderile de pe ambele maluri ale Nistrului, plus stand comun la ”Fabricat în Moldova”.

Filialele CCI au organizat participarea cu standuri colective a agenților economici din teritoriul deservit, la expoziții precum ”Vesna v Gomele” din Belarus, ”Kurskaia Korenskaia Iarmarka” din Rusia, expoziții regionale din Ucraina.

Nu doar participarea, ci și organizarea vizitelor de afaceri ale agenților economici din Moldova la expoziții internaționale constituie o modalitate utilizată de CCI pentru sporirea competitivității întreprinderilor autohtone. Aici menționăm expozițiile ”USETEC” și ” ANUGA” din Germania,

”ANFAȘ Food Product” și ”ANFAȘ BEVEX” din Turcia, ”Foire de Paris”, Franța, expozițiile ”Textworld” și ”Coffe&Tea Festival: Philly” din SUA.

În timpul Expoziției Mondiale 2015 de la Milano, CCI a organizat o vizită de afaceri în Italia, antreprenorii autohtoni participând la un Forumul economic moldo-italian, în pavilionul Moldovei. Programul misiunii economice a inclus și întâlniri, vizite la întreprinderi din Milano, Parma și Bologna.

În cadrul vizitelor organizate de CCI la expoziții în străinătate (China, Franța, Germania, Ucraina, Turcia, România, Rusia, Polonia, Cehia, Belarus, SUA) au fost semnate 150 de acorduri de parteneriat în vederea livrării produselor, materiei prime, transferului tehnologic etc.

Inovațiile tehnologice sunt aduse la cunoștința agenților economici prin intermediul expoziției ”Infoinvent”, organizată de Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală. CCI a fost partener al acestei expoziții care susține și promovează activitățile inovatoare, atragerea investițiilor pentru inovare și transfer tehnologic, implementarea invențiilor, tehnologiilor și materialelor noi în economia națională.

CCI a fost partenerul expoziției internaționale ”B2B Expo”, fiind responsabilă de diseminarea informației aferente organizării evenimentului în rândurile reprezentanților mediului de afaceri și participând activ la întruniri pe întreaga perioadă a desfășurării expoziției.

Indiferent de numărul de expoziții vizitate, întreprinzătorii din Moldova nu pot fi competitivi fără mărfuri de calitate. Cu scopul de a încuraja bunele practici de sporire competitivității, inclusiv prin intermediul standardelor internaționale de management al calității și prin tehnicile de marketing profesionist, CCI organizează renumitul concurs ”Marca comercială a anului” și concursul ”Premiul pentru realizări în domeniul calității”.

La competiția celor mai notorii mărci comerciale iau parte anual circa 100 de mărci comerciale naționale și internaționale, înregistrate în Republica Moldova. Pentru a stimula participarea întreprinderilor mici și mijlocii la ”Marca comercială a anului”, CCI le-a oferit un șir de facilități. Distincțiile acestui concurs sunt înalt apreciate în rândul mediului de afaceri, dar și de către consumatori.

Prin relansarea, în anul 2014, a concursului ”Premiul pentru realizări în domeniul calității”, CCI urmărește promovarea culturii calității la întreprinderile moldovenești. Competiția apreciază rezultatele companiilor la capitolul calitatea produselor și serviciilor prestate, precum și la capitolul implementarea metodelor eficiente de management al calității. Criteriile de evaluare a participanților sunt armonizate cu Modelul de Excelență al Fondului European pentru Managementul Calității (EFQM), fiind evaluat inclusiv gradul de satisfacție a consumatorilor. Treptat competiția devine mai activă, deoarece la fiecare nouă ediție numărul de participanți crește.

Începând cu anul 2016 ambele concursuri sunt organizate după data de 10 aprilie, pentru ca întreprinderile participante să-și prezinte dosarele în baza rapoartelor anuale. Atât învingătorii ”Premiului pentru realizări în domeniul calității”, cât și deținătorii titlului de ”Marca comercială a anului” sunt premiați în cadrul unui eveniment festiv – *Gala Businessului Moldovenesc*. Concursurile respective au devenit un instrument de promovare a mărfurilor și serviciilor autohtone, de consolidare a pozițiilor pe piață și de stabilire a contactelor de colaborare pe piața internă și externă. Companiile învingătoare sunt incluse într-un catalog ce este distribuit participanților la concurs, ministerelor, ambasadelor Republicii Moldova peste hotare, în scopul promovării întreprinderilor autohtone. De asemenea, delegațiile de afaceri care vizitează CCI primesc acest catalog pentru a se informa despre potențialii parteneri de colaborare de la noi din țară.

Un alt eveniment prin care CCI pune în valoare calitatea produselor autohtone, dar și tradiția locală este concursul pentru cel mai bun vin de casă ”Polobocul de Aur”, ajuns deja la a XV-a ediție. Etapele regionale ale competiției sunt organizate de filialele CCI. La prima etapă, tradițional concurează peste 600 de vinuri de casă, dintre care peste 100 ajung la etapa republicană. În total, pe parcursul celor 15 ediții au fost prezentate peste 8000 de mostre de vin, dintre care 120 au devenit învingătoare. Dacă acum 15 ani mostrele prezentate la concurs erau de o calitate mai joasă, ultimele ediții relevă faptul că profesionalismul producătorilor vinului de casă a crescut, produsul fabricat de ei fiind unul de calitate, ce poate concura cu vinurile marilor întreprinderi. Premiarea învingătorilor are loc în cadrul Zilei Naționale a Vinului, la care participă cu vânzare și producătorii premianți.

În anul 2015, CCI a organizat în raionul Călărași un Festival al vinului artizanal, tradițiilor gastronomice și meșteșugurilor populare – ”Polobocul de aur”. La festival au luat parte 47 de producători de vin de casă, înscriși la concursul ”Polobocul de aur”, iar vizitatorii au avut ocazia să desemneze cel mai bun vin la categoria ”Preferința consumatorilor”. Concursul ”Polobocul de aur” are ca obiectiv să inspire gospodarii care produc vin în condiții de casă să-și înregistreze o afacere, să urmeze procedurile tehnologice și certificările necesare pentru a intra pe piața organizată a vinului.

La nivel raional, pe lângă organizarea etapei regionale a ”Polobocului de aur”, majoritatea filialelor CCI împreună cu consiliile raionale din teritoriul desfășoară anual concursul ”Businessmanul anului”, Sărbătoarea Vinului, expoziții ale meșterilor populari, alte manifestări ce au scopul de a susține și promova producătorii autohtoni, în funcție de specificul și de ramurile economice predominante în regiune.

În perioada 2012-2017 CCI s-a axat nu doar pe tradiționalele activități expoziționale și congresuale, ci și-a propus ca scop să identifice noi oportunități, în special prin intermediul tehnologiilor informaționale. Astfel, CCI a inițiat o platformă inovativă de marketing online, cu suportul partenerilor internaționali din Bulgaria, Georgia, Grecia și Turcia, devenind co-fondator al organizației ”Rețeaua expozițiilor virtuale”. Pe baza acesteia, în 2015, la Chișinău, concomitent cu forma tradițională de desfășurare a fost organizată prima expoziție virtuală, ”Food & Drinks”. Proiectul a permis companiilor autohtone să participe la alte 3 expoziții virtuale specializate din regiunea Bazinului Mării Negre: ”Bild-e Expo”, ”Agrotech&Foodtech” și ”International-e Expo”, iar în 2016, în premieră, expoziția națională ”Fabricat în Moldova” a fost lansată și în versiunea virtuală.

La momentul actual pe Platforma Națională a Expozițiilor Virtuale s-au înregistrat cca 50 de companii, acest serviciu urmând să fie în continuare dezvoltat de către CCI în calitate de instrument eficient de promovare a întreprinderilor din Republica Moldova. Și filiala Cahul a CCI a elaborat o platforma expozițională online, care poate fi dezvoltată, iar ulterior chiar încadrată în platforma națională.

În perioada de raportare membrii CCI, precum și alți agenți economici, inclusiv de pe malul stâng al Nistrului, au fost informați prin intermediul seminarelor și au beneficiat de consultații individuale privind participarea eficientă la evenimentele expoziționale în țară și peste hotare. Participanții instruirilor au manifestat un interes sporit și dorința de a utiliza activitatea expozițională ca element de dezvoltare a propriei afaceri.

4. Sporirea capacităților de dezvoltare și diversificare în domeniul prestării serviciilor de expertiză, evaluare, certificare a mărfurilor, eliberarea carnetelor ATA și broker vamal.

Pe parcursul anilor 2012-2017 CCI și-a consolidat capacitățile în vederea dezvoltării serviciilor de expertiză, evaluare, certificare a mărfurilor, eliberarea carnetelor ATA și broker vamal, în special în contextul asigurării accesului mărfurilor autohtone pe noi piețe de desfacere.

După semnarea de către Republica Moldova a Acordurilor de Comerț Liber cu UE și cu Turcia, CCI și-a instruit specialiștii, pentru ca odată cu intrarea în vigoare a noilor reguli să presteze operativ servicii de calitate. Angajații CCI au fost familiarizați cu modificările și completările legislației în domeniul vamal și comerțului exterior, au participat sistematic la seminare privind evaluarea bunurilor imobiliare și mijloacelor de transport, vămuirea electronică a mărfurilor la export, implementarea organismului de inspecție a mărfurilor și serviciilor, originea mărfurilor, prevederile Convenției Pan-Euro-Med, Agentul Economic Autorizat ș.a. Instruirile au fost conduse de experți de peste hotare și reprezentanți ai Serviciului Vamal al Republicii Moldova. Pentru formarea continuă și sporirea eficienței activității experților-evaluatori, CCI a elaborat recomandări metodice și alte materiale de referință.

În cadrul cooperării cu Serviciul Vamal, specialiștii din domeniu au participat la Ședințele Comitetului Consultativ cu tematica: ”Regulamentul cu privire la declararea electronică a mărfurilor în regim vamal de export”; ”Implementarea TARIM”; ”Revizuirea cerințelor pentru obținerea statutului de exportator aprobat”; ”Particularitățile determinării valorii în vamă a cherestei, a lemnului – materie primă”; „Valoarea în vamă a mărfurilor” etc.

Specialiștii din domeniu ai CCI au fost periodic atestați, fapt ce a permis asigurarea calității serviciilor prestate de ei. Numai în primul semestru al anului 2017, au fost atestați 66 experți-evaluatori de bunuri mobile; 28 specialiști în domeniul certificării originii mărfurilor; 35 specialiști în domeniul prestării serviciilor în domeniul vămuirii.

Pentru a monitoriza dinamica în domeniu și a reacționa eficient la dificultățile ce pot apărea în procesul de lucru, pe parcursul perioadei de gestiune s-a efectuat controlul rapoartelor de expertiză/evaluare, certificatelor de origine și declarațiilor vamale, perfectate și eliberate de către experții-evaluatori și specialiștii din cadrul filialelor CCI, fiind oferit suportul metodic necesar.

Este de menționat faptul că, din anul 2014, în cadrul Sistemului CCI a fost implementat conceptul de vămuire electronică la export, fapt ce a simplificat și a făcut mai rapid procesul de perfectare a declarațiilor vamale.

Unul dintre instrumentele de facilitare a comerțului este și Carnetul ATA, însă deși numărul Carnetelor ATA eliberat de către CCI agenților economici crește în fiecare an de la 36 Carnete în anul 2012 până la 65 în anul 2016 și 28 în prima jumătate a acestui an, totuși oportunitățile oferite de acest document încă nu sunt pe deplin valorificate. Pentru a-i familiariza pe mai mulți întreprinzători cu avantajele Carnetelor ATA, la solicitarea CCI a Moldovei Programul USAID ”Comerț, Investiții și Reglementarea Activității de Întreprinzător” (BRITE) a finanțat spoturi publicitare și promoționale în domeniu.

Un alt obiectiv important asupra căruia CCI și-a orientat eforturile este prestarea unui serviciu nou pentru agenții economici – Organul de Inspecție (OI). În această ordine de idei CCI a elaborat și aprobat structura organizatorică a OI, a instruit personalul privind cerințele standardului SM, SR, EN, ISO/CEL 17020:2013 ”Evaluarea conformității. Cerințe pentru funcționarea diferitelor tipuri de organisme care efectuează inspecții”, a format auditori interni, a întreprins demersurile necesare și a prezentat autorităților abilitate setul de documente pentru acreditare.

În ultimul timp Camera și-a intensificat acțiunile de colaborare cu instituțiile bancare, în scopul încheierii contractelor privind acordarea serviciilor de evaluare a bunurilor mobile și imobile care le aparțin cât și a clienților care solicită credite bancare. Astfel, în rezultatul întrevederilor între reprezentanții CCI și cei ai instituțiilor bancare, au fost încheiate Acorduri de colaborare cu următoarele bănci comerciale: “Eximbank” S.A. Gruppo Veneto Banca; ”FinComBank” S.A.; “Victoriabank” S.A.; “EuroCreditBank” S.A.; “Comertbank” S.A. Continuă conlucrarea cu băncile comerciale - Moldova-Agroindbank și Moldindconbank.

De asemenea, CCI a întreprins acțiuni pentru a presta și servicii de audit energetic, un domeniu deosebit de important pentru Republica Moldova, având în vedere intensitatea energetică sporită în raport cu țările Uniunii Europene și posibilitatea de a contribui la creșterea competitivității producătorilor locali prin reducerea costurilor pentru energie.

Serviciile de expertiză, evaluare, certificare a mărfurilor, broker vamal și eliberare a Carnetelor ATA sunt servicii cu valoare adăugată, care contribuie la sporirea competitivității și internaționalizarea întreprinderilor autohtone.

5. Promovarea exporturilor și a atractivității investitoriale a întreprinderilor din Republica Moldova.

Pentru promovarea exporturilor, consolidarea relațiilor comercial-economice și dinamizarea investițiilor străine directe în Republica Moldova, în perioada 2012-2017 CCI a realizat mai multe activități cu impact major pentru comunitatea de afaceri de la noi din țară.

Semnarea și intrarea în vigoare a Acordului de Asociere și Acordului de Liber Schimb cu UE și Acordul de Comerț Liber cu Turcia au creat noi premise, dar și provocări pentru reprezentanții sectorului privat din Republica Moldova, inclusiv a influențat asupra activității CCI, care și-a pus ca obiectiv să susțină membrii săi, dar și ceilalți operatori economici în efortul lor de a depăși perioada de tranziție și a se pregăti să valorifice noile oportunități. Cu scopul de a le oferi întreprinzătorilor autohtoni exemple elocvente și a-i familiariza cu posibilitățile, dar și cu cerințele pe care urmează să le respecte odată cu intrarea în vigoare a DCFTA, CCI a Moldovei a organizat vizite de studiu și misiuni economice în Belgia, Olanda, România, Polonia ș.a. În cadrul acestora, producători din domeniul agroalimentar au participat la forumuri economice, au vizitat întreprinderi, lanțuri de distribuție, au negociat modalitățile de colaborare și s-au informat despre practicile europene în afaceri, inclusiv privind eficiența energetică, implementarea standardelor de management al calității, crearea clusterelor și cooperativelor. La rândul lor, businessmenii din Belgia, Olanda, România au fost interesați de achiziționarea produselor agroalimentare moldovenești și de inițierea unor noi parteneriate privind utilizarea surselor alternative de energie, utilajului performant, metodelor moderne în agricultură.

În perioada de raportare o atenție aparte a fost acordată promovării principiilor de “economie verde” în mediul de afaceri din R. Moldova și susținerii companiilor orientate spre implementarea proceselor și tehnologiilor energo-eficiente. CCI a organizat vizite de studiu în Germania și Cehia a 17 reprezentanți ai companiilor autohtone producătoare și distribuitoare de cazane pe bază de biomasă. Ulterior, în parteneriat cu Proiectul “Energie și Biomasă” a fost desfășurată o altă vizită de lucru în Austria, pentru reprezentanții administrației publice locale din Moldova, cu scopul de a-i familiariza cu instituțiile care dețin sisteme de încălzire pe bază de biomasă.

Pentru întreprinzătorii din sectoarele textile, agroalimentar, industrie ușoară, vinificație etc. CCI a organizat misiuni economice și vizite de studiu în Danemarca, Polonia, Germania, Cehia, Țări Baltice,

Italia. Totodată, prin intermediul Proiectului ”Competitivitatea Agricolă și Dezvoltarea Întreprinderilor”, CCI a organizat 2 vizite de studiu, în Germania și Turcia, pentru producătorii de prune și, respectiv, roșii cu scopul de a facilita schimbul de experiență în domeniu și preluarea tehnologiilor de ultimă generație.

Semnarea Acordului de Liber Schimb dintre Republica Moldova și Turcia a contribuit ca relațiile de colaborare dintre businessmenii celor două state să se intensifice. În perioada de referință Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în cooperare cu Ambasada Republicii Turcia în Republica Moldova, Asociația Businessmenilor din Turcia și Moldova și alți parteneri a organizat forumuri economice, reuniuni cu businessmeni și factori de decizie din Turcia, vizite la expoziții. Participanții au aflat despre avantajele oferite de noul regim comercial dintre Moldova și Turcia, regulile și cerințele de afaceri, programele de asistență financiară, oportunitățile din sectoarele strategice ale economiei naționale.

Pe parcursul anilor 2012-2017 de aprecierea oamenilor de afaceri din Moldova s-a bucurat și Programul Internațional ”Misiunea Cumpărătorului”, coordonat de Subsecretariatul pentru Comerț Extern al Prim-ministrului Turciei. Anual au fost desfășurate vizite la circa 10 expoziții specializate în domeniile: agricultură și industrie alimentară, construcții, metalurgie, industria constructoare de mașini, industria mobilei, producerea încălțămintei etc. Întreprinzători autohtoni au participat și la Reuniunea Internațională a Oamenilor de Afaceri din Sectorul Fructelor și Legumelor Proaspete, desfășurată în or. Bursa, Turcia.

Tradițional, CCI organizează forumuri economice în contextul desfășurării ședințelor comisiilor mixte interguvernamentale, vizitelor oficiale ale prim-miniștrilor, precum și în cadrul programelor de afaceri al misiunilor economice.

În perioada de referință CCI a Moldovei împreună cu CCI a Federației Ruse și Consiliului de afaceri moldo-rus au organizat la Chișinău 3 forumuri bilaterale, la fiecare din ele participând circa 50 de reprezentanți ai mediului de afaceri din Rusia și peste 150 de întreprinzători din Moldova interesați de inițierea noilor relații de colaborare. De obicei, la reuniuni sunt prezenți și factori de decizie din ambele state, care discută despre barierele în afaceri și posibilitățile de soluționare a acestor probleme, avantajele colaborării pe termen lung a întreprinderilor din țările respective. De asemenea, CCI a organizat vizite la companii autohtone.

Forumuri economice similare cu cel descris mai sus au avut loc și în cadrul desfășurării ședințelor comisiilor mixte interguvernamentale moldo-bulgare, moldo-ucrainene, moldo-belaruse, în contextul vizitei în Belarus, respectiv, în Moldova a președinților celor două țări.

În cadrul vizitei în Moldova a premierului Cehiei, CCI a organizat Forumul bilateral moldo-ceh. Evenimentul a contribuit la inițierea colaborărilor dintre cele 10 companii cehe și cei peste 40 de agenți economici naționali. Oamenii de afaceri au apreciat înalt rezultatele negocierilor, iar prim-miniștri ambelor state au subliniat necesitatea creării unui parteneriat durabil între Moldova și Cehia.

Totodată, la fiecare ediție a expoziției naționale ”Fabricat în Moldova”, la Chișinău au loc forumuri bilaterale între reprezentanții mediului de afaceri de la noi din țară și din România, Rusia, Belarus, Ucraina, Austria, Italia.

În perioada de referință CCI a organizat vizite în teritoriu ale delegațiilor din străinătate (India, Belarus, Turcia, România, China, Rusia, Polonia, Austria etc) pentru potențiale investiții în localitățile respective ale Republicii Moldova.

În același context, filialele CCI participă anual la organizarea săptămânii investiționale ”Moldova Business Week”, axată pe dezvoltarea regiunilor, promovarea exporturilor și atragerea investițiilor. La 7 iunie curent, Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, cu suportul Primăriei municipiului Bălți, consiliilor raionale din nordul țării: Rîșcani, Fălești, Ocnița, Briceni, Sîngerei și proiectului Enterprise Europe Network a fost organizat Forumul Internațional de Afaceri "Investiții și oportunități de colaborare", în mun. Bălți. La eveniment au fost peste 300 participanți din 11 state.

La seminarele organizate de CCI s-a discutat despre Acordul de Comerț Liber în cadrul CSI și prevederile acordurilor bilaterale cu Rusia, Belarus și Kazahstan, Acordul de Asociere și Acordul de Liber Schimb RM-UE, proiecte de dezvoltare regională.

Filiala Bălți a găzduit o reuniune moldo-belarusă și a semnat un acord de colaborare cu CCI Grodno, iar filiala Soroca a CCI în comun cu APL a organizat o întrevedere a oamenilor de afaceri din Estonia cu agenții economici din or. Soroca.

În contextul semnării DCFTA, filiala Cahul a CCI a Moldovei, camerele de comerț din Odessa, Tulcea, Brăila și Galați au convenit să efectueze schimb de experiență și bune practici, organizând mai multe întrevederi de afaceri cu participarea firmelor din România, vizite de studiu peste Prut, în timpul cărora s-a discutat despre fondarea diferitor structuri de business cu capital mixt.

Filiala Cahul a CCI a Republicii Moldova și Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Galați, România, au încheiat un Acord pentru implementarea de bune practici, cu scopul de a dinamiza relațiile bilaterale dintre oamenii de afaceri din județul Galați și raioanele Cahul, Cantemir și Taraclia ale Republicii Moldova, a atrage investiții, fonduri europene și proiecte internaționale, implicând la realizarea lor și sectorul privat.

Această filială a avut o conlucrare activă și cu proiectele organizațiilor GIZ, NEXUS, SYSLAB ș.a., desfășurând împreună seminare, mese rotunde, un forum regional, lansând Clubul oamenilor de afaceri. Evenimentele au asigurat schimbul de experiență privind utilizarea instrumentelor de stimulare a activității antreprenoriale, dezvoltarea competențelor manageriale, promovarea culturii de business.

Filiala Edineț a semnat acorduri de colaborare și cu Regiunea de Dezvoltare Latgale din Letonia, ASK Business Consulting din Elveția, Confederația Națională a Antreprenorilor din Azerbaidjan, alte instituții. Ca rezultat, au fost organizate forumuri de afaceri și conferințe internaționale. Pentru intensificarea cooperării regionale, directorul filialei Edineț a CCI a fost numit reprezentant al Confederației Naționale a Antreprenorilor Azerbaidjan în Moldova.

Filiala Edineț a Camerei de Comerț și Industrie a găzduit și vizita experților din Germania, care și-au împărtășit experiența cu agenții economici din regiunea de nord a republicii. Pe parcursul perioadei 2012-2017 această filială a organizat misiuni economice în or. Vinnița și Cernăuți din Ucraina, în or. Varșovia din Polonia, în Belarus ș.a.

Misiuni economice în Belarus, Turcia, Rusia, SUA a organizat și filiala Găgăuzia a CCI. Această filială a încheiat acorduri de colaborare: cu CCI Pscov, CCI Slavono-Americană, CCI din Republica Tatarstan. Filiala a participat și la organizarea primului Forum investițional în UTA Găgăuzia, la care au fost prezenți cca 250 de reprezentanți ai întreprinderilor, organizațiilor de business, parteneri de dezvoltare și oficiali din 8 țări.

Filiala Ungheni a colaborat activ cu CCI Iași, dar și cu Zona Economică Liberă Ungheni Business în vederea atragerii investițiilor în regiune, a avut întrevederi cu reprezentanții misiunilor diplomatice.

Această filială a desfășurat forumuri economice regionale, conferințe internaționale referitor la parteneriatele europene și dezvoltarea durabilă a regiunii. La aceste evenimente au luat parte reprezentanți ai mediilor de afaceri din Estonia, România, Italia, Cehia, Franța, Elveția. Firme din Ungheni participă la diferite activități organizate de CCI Iași, România.

În perioada de referință la Ungheni au fost lansate structurile teritoriale ale Centrului Nexus, Camerei Internaționale a Tinerilor Lideri și Antreprenori - JCI Ungheni, Asociația OVR Moldova, care face parte din rețeaua OVR Internațional, comunitate ce cuprinde peste 800 de sate și comitete locale din toată Europa. Filiala Ungheni are un parteneriat eficient cu aceste organizații.

În total, pe parcursul anilor 2012-2017 CCI a organizat 30 misiuni economice peste hotare, 40 forumuri și reuniuni de afaceri în Republica Moldova, 28 prezentări ale companiilor din străinătate. La evenimentele respective au participat peste 4200 de reprezentanți ai întreprinderilor autohtone și 500 de agenți economici din România, Cehia, Belarus, Turcia, Croația, Austria, Germania, Spania, Rusia, Grecia, Italia, precum și din Vietnam, Qatar, China, India etc. În total, în cadrul întrunirilor au avut loc peste 6000 de întrevederi bilaterale de afaceri, care s-au soldat cu schimb de contacte și informații comerciale, stabilirea și fortificarea relațiilor de business, crearea parteneriatelor și posibilitatea de a participa la proiecte investiționale în comun cu parteneri din străinătate, oportunități de a beneficia de asistență tehnică și financiară din exterior.

Concomitent, în perioada de referință CCI a efectuat și analiza piețelor prioritare, instrumentelor de promovare a exportului în UE și pe alte piețe în conformitate cu Strategia de Promovare a Exportului și Atragere a Investițiilor, a chestionat IMM pentru identificarea problemelor mediului de afaceri, analiza strategică a piețelor de export și oferirea comentariilor cu privire la recomandările de dezvoltare a strategiei de export a Moldovei.

De asemenea, CCI a completat baza de date a companiilor pe domenii, inclusiv lista exportatorilor lideri ai Republicii Moldova cu descrierea activității, pieței de desfacere, cifra de afaceri etc.

6. Contribuirea la dezvoltarea activității economice externe.

Pentru dezvoltarea activității economice externe, CCI a valorificat posibilitățile sale, inclusiv în calitate de reprezentant al intereselor mediului de afaceri din Moldova în relațiile cu potențialii parteneri de business peste hotare, dar și în relațiile cu instituțiile camerale din alte state.

Cu scopul de a dezvolta relațiile internaționale, în perioada de referință CCI a stabilit o colaborare fructuoasă cu instituții similare străine atât la nivel bilateral, cât și multilateral, atrăgând o atenție deosebită regiunilor. La nivel intercameral, CCI a Moldovei a semnat mai multe acorduri de cooperare cu Camere de Comerț și Industrie din România, Belarus, Qatar, Ucraina, Federația Rusă, Turkmenistan, Consiliul pentru Cooperare cu Republica Moldova al Federației Ruse, Bursa de Mărfuri a Republicii Belarus, precum și cu unul din cele mai mari centre expoziționale din lume - "Canton Fair". La rândul lor, filialele CCI au semnat acorduri bilaterale cu reprezentanțe regionale ale Camerelor de Comerț din Ucraina, România, Rusia, Belarus, Polonia etc. În cadrul protocoalelor au fost organizate vizite de afaceri, întrevederi de afaceri, reuniuni economice, schimburi de informații.

Pentru a susține intensificarea relațiilor comerciale cu alte țări și a contribui la diversificarea piețelor de export, CCI a organizat vizite de afaceri în Republica Moldova pentru delegații de întreprinzători din China, Coreea, Vietnam, Qatar, Uzbekistan, Canada etc., iar conducerea CCI a avut

întrevederi cu reprezentanți ai corpului diplomatic din aceste țări. În perioada de referință CCI a conlucrat permanent cu reprezentanții misiunilor diplomatice din țară și de peste hotare și a acordat servicii companiilor din străinătate în vederea identificării potențialilor parteneri din R. Moldova. Astfel, CCI a organizat vizite la companiile moldovenești, prezentări și întrevederi individuale de afaceri, a oferit pentru agenții economice consultanță logistică la scrierea proiectelor inițiate la Ambasada Slovaciei, INO-BIS-UNDP, ODIMM, IFAD etc., cu scopul de a facilita transferul tehnologic și de inovații.

În anul 2015, CCI a RM a deținut președinția Consiliului de afaceri al Organizației de Cooperare Economică la Marea Neagră (OCEMN), iar RM a deținut președinția Acordului Central European de Comerț Liber (CEFTA). În context, CCI a asigurat o agendă consistentă a celor două organizații, prioritățile Camerei fiind axate pe activități de intensificare a exportului prin promovarea brandurilor naționale, diversificarea geografiei exporturilor și creșterea competitivității produselor din statele OCEMN și CEFTA, susținerea întreprinderilor mici și mijlocii, căutarea noilor piețe de desfacere și a partenerilor de business în regiune.

În cadrul mandatului de președinție al CEFTA, cu suportul Proiectului ”DIHK – CEFTA”, al cărui partener a fost și CCI, a avut loc Reuniunea grupurilor de lucru privind regulile de origine a mărfurilor și regulamente vamale; barierele tehnice și non-tarifare în comerț; agricultura și certificatele sanitare și fitosanitare; comerț în servicii. De asemenea, la Chișinău s-a desfășurat Săptămâna CEFTA (CEFTA Week), în cadrul căreia CCI a organizat Forumul Camerelor de Comerț din regiune.

În vederea asimilării oportunităților de dezvoltare a afacerilor pe plan intern și extern, CCI apelează inclusiv la rețeaua Enterprise Europe Network – cea mai mare rețea de suport a întreprinderilor mici și mijlocii din întreaga lume, cu peste 3000 de experți și 600 de organizații membre din peste 60 de state. Cu scopul de a consolida această rețea la noi în țară, CCI, ODIMM, AITT, RTTM au format un consorțiu, iar Comisia Europeană a oferit un grant pentru funcționarea EEN în Republica Moldova pentru perioada 2015-2020. Împreună cu cei trei parteneri enumerați mai sus, CCI a implementat Proiectul ”Business-INN-Moldova”, care îmbunătățește prestările serviciilor integrate de suport în afaceri și de inovare în cadrul Enterprise Europe Network în Moldova, pentru creșterea competitivității întreprinderilor.

Până la momentul actual CCI a plasat în rețeaua EEN peste 50 de oferte comerciale ale companiilor din Republica Moldova, având ca obiectiv promovarea produselor și serviciile respective pe piețele internaționale. Ca rezultat, circa 20 de companii europene au fost interesate de colaborare cu întreprinderile moldovenești din baza de date EEN. Suplimentar, în rândul companiilor autohtone au fost distribuite peste 100 de oferte comerciale ale partenerilor europeni membri ai EEN. Totuși, posibilitățile oferite de EEN rămân a fi puțin solicitate de către agenții economici de la noi din țară, de aceea CCI a organizat circa 20 seminare de informare, inclusiv în teritoriu, oferind consiliere la peste 60 de companii autohtone.

Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova în parteneriat cu Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM), Agenția pentru Inovare și Transfer Tehnologic (AITT) și Rețeaua de Transfer Tehnologic a Moldovei (RTTM) au organizat două Evenimente Internațional de Brokeraj în Republica Moldova, la care au participat circa 70 de agenți economici din Republica Moldova dar și oaspeți din România, Turcia, Italia, Germania etc.

Principalul obiectiv al evenimentelor internaționale de brokeraj în afaceri constă în consolidarea și diversificarea relațiilor comerciale dintre Republica Moldova și alte țări, în special România, prin facilitarea contactelor de afaceri între întreprinzători.

Procesul de internaționalizare a companiilor din Moldova, deși este unul dinamic în ultimii ani, implică multiple cerințe față de producători/prestatori. Micilor întreprinzători le lipsesc resursele și informațiile cu privire la oportunitățile de afaceri potrivite, potențialii parteneri și deschiderea spre piețele străine. În această ordine de idei CCI se implică activ în realizarea unor activități menite să încurajeze dezvoltarea întreprinderilor autohtone și extinderea activității lor pe plan extern. Astfel, CCI în parteneriat cu Asociația Businessului European a realizat un proiect de consolidare a capacităților operatorilor economici din Moldova în contextul intrării în vigoare a Acordului de Comerț Liber Aprofundat și Cuprinzător cu UE. Cu suportul Corporației Financiare Internaționale, au avut loc seminare, peste 250 consultări Follow-Up, 5 vizite de studiu, 80 de întâlniri bilaterale de afaceri, au fost editate materiale informaționale. Lectorii seminarelor au oferit 95 consultații individuale privind contractele internaționale, managementul calității, certificarea internațională, iar echipa de proiect a oferit cca 350 de consultații. În aceste activități au fost pe larg implicate filialele Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova, majoritatea seminarelor fiind desfășurate în teritoriu. Proiectul a inclus și o campanie de informare a publicului larg prin intermediul mass-media.

Un aport important în atragerea investițiilor are "East Invest" – un proiect regional lansat în cadrul inițiativei Parteneriatului Estic European cu scopul de a facilita investițiile și comerțul pentru dezvoltarea economică a regiunii din vecinătatea estică a Uniunii Europene. Activitățile "East Invest" în Republica

Moldova sunt coordonate de către Camera de Comerț și Industrie. Principalele acțiuni realizate în cadrul proiectului "East Invest", iar ulterior "East Invest -2" au vizat dezvoltarea capacităților asociațiilor de afaceri prin programe de twinning, academii, schimb de experiență, seminare specializate, vizite de studiu și conferințe de networking. Activitățile respective au fost concentrate în special pe dezvoltarea serviciilor și relațiile cu membrii, managementul organizațiilor de susținere a businessului, dezvoltarea aptitudinilor de dialog public și lobby-ing, Acordul de Liber Schimb cu UE. Proiectul a oferit asistență tehnică și suport pentru internaționalizarea IMM, întreprinzătorii participând la forumuri și conferințe investiționale, întâlniri bilaterale de afaceri, vizite la expoziții specializate, instruirii practice în domeniul comerțului cu UE. De asemenea, a contribuit la consolidarea dialogului public-privat prin organizarea reuniunilor, conferințelor naționale și regionale care au reunit reprezentanți ai sectorului privat și public pentru a discuta subiecte economice, tematici relevante pentru IMM, inclusiv privind DCFTA. De exemplu, la Conferința Investițională Internațională „Moldova - oportunități pentru noi parteneriate”, organizată de CCI la Chișinău, au fost prezenți peste 200 de invitați: persoane oficiale, reprezentanți ai camerelor de comerț și industrie naționale și regionale, precum și circa 150 companii notorii din Moldova și 50 de peste hotare, inclusiv din România, Ungaria, Belgia, Franța, Austria, Germania, Olanda, Marea Britanie. În timpul sesiunii plenare și mesei rotunde din cadrul Conferinței au fost promovate 7 sectoare de bază ale economiei: industria agroalimentară, tehnologii informaționale și telecomunicații, energie regenerabilă, construcții durabile, industria textilă, transport și logistică, turism. Participanții au abordat perspectivele și dificultățile pe care le întâmpină în calea activității economice. În total, în cadrul Conferinței au avut loc peste 120 de întâlniri bilaterale. Un element nou pentru organizarea unor asemenea evenimente a constituit sesiunea de consultanță, oferită de organizații ce acordă sprijin informațional companiilor din străinătate și din Moldova, printre care CCI a RM, AmCham, ODIMM, MIEPO, CCI Moldova – Franța etc. În cadrul Proiectului East Invest au fost organizate 6 Roadshow-uri (vizite de studiu) în Belgia, Olanda, România, Polonia, Italia, Țările Baltice, la care au participat circa 120 întreprinderi autohtone. Ca rezultat al acestor activități întreprinderile autohtone au semnat circa 50 contracte comerciale cu întreprinderi din Uniunea Europeană.

Alte circa 40 de companii moldovenești au participat la ediția a III-a Conferinței "Probleme ale Exportului și Importului și soluționarea acestora", iar în cadrul Conferinței Internaționale a Investitorilor "Moldova - Uniunea Europeană" a fost publicat un catalog al proiectelor investiționale ale companiilor

din Republica Moldova și o broșură a oportunităților investiționale în diverse sectoare ale economiei naționale.

Pentru consolidarea capacităților organizațiilor de susținere a businessului (BSO) din țările Parteneriatului Estic, îmbunătățirea practicilor de lucru cu membrii, formarea imaginii pozitive și comunicării, Moldova a găzduit Academia Eurochambres, care a întrunit reprezentanți ai BSO din 6 state.

La Odessa, CCI a RM, alături de alte 15 BSO din Moldova și Ucraina a participat la reuniunea din cadrul Proiectului “UE – Vecinătatea Europeană – Rusia: Cooperare Transfrontalieră în cadrul Politicii Regionale”. Programul oferă posibilitatea de a elabora în comun cu parteneri din Ucraina câteva concepte de proiecte în următoarele domenii: dezvoltarea capacităților umane în sectorul agroalimentar cu valoare adăugată, crearea clusterelor în agricultură, turism, dezvoltarea competitivității IMM, utilizarea eficientă a resurselor energetice și a surselor alternative de energie. Întrunirea a oferit informații utile și referitor la noile instrumente de finanțare ale UE, direcțiile prioritare de activitate pentru perioada 2014-2020.

Ample proiecte realizate de CCI, și care au influențat asupra dezvoltării activității economice externe sunt și cele implementate în cadrul Programului UNDP-UE ”Susținerea măsurilor de promovare a încrederii”, care au implicat activ întreprinzători de pe cele două maluri ale Nistrului. Pe lângă chestionarea a circa 100 de agenți economici privind barierele în dezvoltarea a facerilor, organizarea seminarelor, meselor rotunde și conferințe lor internaționale, la întreprinderea fiică a CCI din Râbnița a fost creat un centru de consultanță. Concomitent, pentru a dinamiza fluxurile investițiilor străine directe în țara noastră și a intensifica relațiile comercial-economice ale companiilor din Moldova, inclusiv din regiunea de est, cu întreprinderi din Uniunea Europeană, au fost desfășurate vizite de studiu în Polonia, Austria și Germania pentru 60 de antreprenori și reprezentanți ai organizațiilor de susținere a business, jumătate dintre care au fost din stânga Nistrului. CCI a organizat un program amplu al vizitelor, incluzând companii cu nivel înalt de competitivitate și implementare a tehnologiilor inovatoare, întâlniri bilaterale de afaceri, prezentări ale practicilor de succes din UE. Pe parcursul anului 2017 participanții la proiectul Programului UNDP-UE beneficiază de instruire și o bună parte dintre ei au posibilitatea să efectueze stagii practice în Austria și Germania. Totodată, pentru ei vor fi organizate vizite la expoziții și întâlniri bilaterale de afaceri. Atât întreprinzătorii din dreapta Nistrului, cât și ei de pe malul stâng consideră activitățile proiectului ca fiind binevenite, deoarece facilitează schimbul de experiență și inițierea noilor contacte.

Valorificarea noilor piețe de desfacere și noilor domenii de colaborare s-a făcut și prin intermediul serviciilor de asistență și consultanță oferite de CCI inclusiv agenților economici de peste hotare. În perioada 2012-2017, la Chișinău, CCI a Republicii Moldova în cooperare cu Consiliul Indiei pentru Promovarea Exportului Produselor Farmaceutice a organizat două ediții ale Reuniunii de afaceri ”Moldova-India”.

CCI a mai găzduit delegații ale oamenilor de afaceri din Austria, Cehia, China, Estonia, România, Italia ș.a., iar filialele CCI au primit în vizită reprezentanți ai mediului de afaceri din Belarus, Ucraina, Turcia, România. Antreprenorii de peste hotare au fost familiarizați cu potențialul economic și investițional al Republicii Moldova, proiecte investiționale și inovatoare prezentate în broșuri elaborate de CCI, au efectuat vizite la Zonele Economice Libere și Parcurile Industriale din țară.

Toate aceste manifestări au oferit businessmenilor platforme de comunicare și informații de specialitate referitor la priorități și soluții concrete pentru implicarea firmelor private în asimilarea fondurilor europene, schimb de bune practici, oportunități de colaborare pentru proiecte de investiții, parteneriate și propuneri pentru autoritățile publice centrale și locale.

7. Valorificarea oportunităților oferite de spațiul informațional al CCI prin sporirea accesibilității, diversificarea resurselor și tehnologiilor moderne.

Tehnologiile informaționale constituie o parte pregnantă a societății moderne, inclusiv a mediului de afaceri, de aceea CCI a întreprins acțiuni pentru utilizarea eficientă a acestora atât în procesul de lucru cu bazele de date, cât și de comunicare cu membrii Camerei, mass-media, publicul larg și partenerii din țară și de peste hotare.

Pentru a evidenția activitățile Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și a membrilor săi, în cadrul interacțiunii cu mass-media, atât la nivel național, cât și regional, în perioada de raportare, presa a reflectat cele mai importante evenimente organizate de CCI, la care au participat conducerea, colaboratorii sau membrii instituției camerale. Prin urmare, în perioada 2012-2017, presa Camerei a publicat peste 1300 de noutăți de la întreveneri, forumuri, vizite de studiu, târguri și expoziții etc. De asemenea au fost distribuite pe e-mail, tuturor membrilor CCI, autorităților publice centrale și locale, misiunilor diplomatice în RM și celor ale RM peste hotare, partenerilor CCI, precum și altor abonați, peste 20 de buletine electronice „Dezvoltarea”. După o pauză de 2 ani, newsletterul și-a reluat activitatea, în martie 2017.

CCI a elaborat și alte materiale informaționale – broșuri, pliante, cataloage ale participanților la expoziții, concursuri și misiuni economice. Publicațiile au fost distribuite la evenimentele organizate de CCI, delegațiilor de business din străinătate care au vizitat țara noastră.

Activitățile CCI au fost reflectate și în presa autohtonă: Moldpres, Logos- Pres, Agro TV, Agrobiznes, TVR Moldova, MD 1, Rodio Moldova, Privesc.eu, Realitatea, Euro TV, Madein.md, Sputnik.md etc., dar și în cea de peste hotare: TVR 1, Ziare.com, Ziarul Bună Dimineața Iași, Iași TV Life, Monitorul de Vaslui ș.a. În perioada de raportare, conducerea CCI a participat la peste 20 de emisiuni TV, radio, interviuri.

Pagina web a instituției camerale este vizitată săptămânal de circa 4000 de persoane, dintre care cca 65% din R. Moldova și 35% din străinătate. Vizitatorii sunt mai interesați de „Servicii“, „Evenimente“, „Program de Parteneriat“ și „Noutăți“.

O altă modalitate operativă, dar și interactivă de comunicare reprezintă rețelele de socializare, care au devenit foarte utilizate nu doar în rândul tinerilor, ci și al oamenilor de afaceri, politicienilor, instituțiilor publice etc. CCI are pe rețeaua de socializare Facebook o pagină oficială, creată în anul 2012. Treptat ea a obținut popularitate în rândul utilizatorilor acesteia, la momentul actual având peste 3 200 de aprecieri, respectiv, fiecare informație plasată pe Facebook este vizionată de către cel puțin 3 200 de persoane. Tot aici CCI primește întrebări de la utilizatori, monitorizează comentariile

Informațiile relevante au fost aduse la cunoștința publicului larg și prin intermediul conferințelor de presă, prezentărilor, lansărilor oficiale a evenimentelor. De asemenea, CCI a utilizat ca modalitate de distribuire a informațiilor e-mailul, întrunirile regionale, contactarea directă.

Cu scopul de a eficientiza baza de date a membrilor CCI, a facilita accesarea acesteia de către persoanele interesate și a maximiza corectitudinea informațiilor pe care le conține CCI lucrează permanent asupra actualizării și modernizării ei. În context, CCI a semnat un contract cu Centrul

Resurselor Informaționale REGISTRU, pentru a beneficia de servicii informaționale prin intermediul web-serviciilor. Aceasta permite procesarea informației după indicatori, precum: IDNO, data fondării întreprinderii, forma de proprietate, genuri de activitate, filiale, numărul de angajați etc. Totodată, ca urmare a colaborării cu Biroul Național de Statistică și Inspectoratul Fiscal, CCI are acces și la rapoartele financiare ale agenților economici. Toate aceste date sunt acumulate într-un sistem software unic de gestionare, facilitând procesul de vizualizare și procesare a informației.

Informațiile din registrul CCI sunt utilizate și pentru efectuarea analizelor economice sectoriale, pentru completarea bazelor de date internaționale, cu scopul de a promova ofertele comerciale ale întreprinderilor din Republica Moldova. De asemenea, CCI organizează schimb de informații cu alte Camere de Comerț, prin agențiile *Interfax*, *Credinform*, *Informest – Italia* etc.

Alte servicii noi oferite de CCI pentru promovarea agenților economici sunt plasarea cererilor și ofertelor în baza de date a EEN (Enterprise Europe Network).

Pentru executarea funcțiilor publice de eliberare a Certificatului de origine și a Carnetului ATA, CCI verifică online informațiile despre companii autohtone care solicită aceste acte.

Și filialele CCI realizează acțiuni de digitalizare a serviciilor publice. Pentru a facilita tranziția digitală a operatorilor economici, Filiala Cahul a CCI eliberează certificatele de chei publice pentru utilizarea semnăturii digitale. Din anul 2015 și până la momentul actual Centrul de înregistrare a semnăturii digitale, deschis de Filiala Cahul, a eliberat peste 1000 de certificate noi și a prelungit alte 200 de certificate de chei publice. Semnăturile digitale oferă o libertate mai mare în utilizarea serviciilor de raportare atât pentru persoanele juridice, cât și pentru cele fizice. Procesul de raportare este mult mai rapid și mai eficient, fără a implica factorul uman.

Pentru a face accesibile on-line informațiile privind doleanțele și așteptările agenților economici referitor la exportul de mărfuri, căutarea partenerilor de afaceri, promovarea pe noi piețe, filiala Cahul a elaborat platforma *Reginform*.

Recapitulând activitățile realizate în perioada 2012-2017, se evidențiază faptul că CCI a furnizat mai multe servicii de informare, consiliere și suport în accesarea programelor naționale de finanțare și programelor europene și internaționale la nivel regional și local, în special în contextul Acordului de Liber Schimb cu UE. Concomitent, CCI a inițiat și a consolidat relațiile de colaborare cu organizații ale întreprinzătorilor, cu organisme de dezvoltare, investitori și companii, în vederea derulării proiectelor comune pentru susținerea membrilor CCI și comunității de afaceri din țară. De asemenea, au fost fortificate capacitățile interne ale CCI, inclusiv ale filialelor.

Referitor la dezvoltarea instituțională, a fost modificată organigrama CCI, însoțită de elaborarea noilor regulamente de activitate ale subdiviziunilor, instruirea personalului, consolidarea comunicării verticale și orizontale între angajații Camerei de Comerț și Industrie. În conformitate cu direcțiile prioritare de activitate, Biroul Executiv a aprobat Planul de activitate în domeniul relațiilor cu membrii Camerei de Comerț și Industrie. Acesta prevede consolidarea beneficiilor oferite întreprinderilor membre inclusiv prin introducerea unor reduceri pentru membrii CCI, organizarea evenimentelor de informare și networking, consolidarea sistemului de dialog public-privat și a capacității de lobby și advocacy al CCI, crearea unui sistem automatizat de oferte și cereri de produse pe baza site-ului www.chamber.md, etc.

După ce în 2012 CCI a implementat sistemul de management al calității ISO 9001: 2008, ulterior CCI a trecut procesul de recertificare conform condițiilor standardului actualizat ISO 9001: 2015. Astfel, Camera de Comerț și Industrie s-a numărat printre primele organizații din Republica Moldova

certificate conform standardului revizuit de management al calității, care pune un mai mare accent pe managementul riscurilor și se concentrează pe performanța instituției.

8. Promovarea și susținerea intereselor agenților economici în relațiile de afaceri.

În perioada de referință CCI a acordat un spectru divers de servicii de asistență inclusiv prin intermediul valorificării parteneriatelor internaționale. Un impact considerabil asupra companiilor naționale a avut Proiectul ”Ameliorarea Competitivității” (PAC I), finanțat de Banca Mondială. În perioada octombrie 2012 – mai 2013, în calitate de Administrator al schemei de grant, CCI a consiliat întreprinderile pentru ca ele să beneficieze de suport financiar în vederea sporirii calității mărfurilor fabricate în Moldova. În total, în cadrul proiectului au fost acordate circa 90 de granturi pentru implementarea sistemelor de management al calității, elaborarea studiilor de fezabilitate, planurilor de afaceri etc. Companiile producătoare au ales aceste tipuri de servicii din necesitatea de a obține consultanță specializată, în funcție de specificul fiecărei întreprinderi în parte.

Deoarece proiectul a fost unul de succes, în 2015 Guvernul Republicii Moldova și Banca Mondială au decis relansarea acestuia (PAC II) într-un format mai complex, menit să creeze la nivel statal instrumente care ar facilita accesul întreprinderilor la finanțare. Pe lângă suportul pentru reformele destinate îmbunătățirii mediului de afaceri, PAC II a păstrat și componenta de granturi, de aceea CCI a organizat în teritoriu seminare informative, la care au participat cca 250 de operatori economici. Ei au fost familiarizați cu procedurile de aplicare la mecanismul de finanțare al PAC II pentru a beneficia de granturi în mărime de până la 200 000 Lei pentru servicii de dezvoltare a afacerii și sporire a competitivității.

Pentru a facilita accesul la finanțare a companiilor autohtone, conducerea CCI a avut mai multe întrevederi cu băncile comerciale. De asemenea, CCI a adus la cunoștința întreprinzătorilor posibilitățile de obținere a surselor de finanțare, inclusiv a promovat în rândul operatorilor economici cele 3 runde ale competițiilor de granturi în cadrul Proiectului ”Dezvoltarea afacerilor inovatoare pentru o creștere economică durabilă la nivel local”. Granturile acoperă 60% din valoarea totală a proiectelor pre-comerciale de dezvoltare a inovațiilor.

În contextul primirii de către Republica Moldova a creditului polonez de finanțare a sectorului industrial și celui agricol, cu suportul CCI s-au desfășurat seminare de informare, organizate în cooperare cu Unitatea de Implementare a creditului din partea Poloniei și Ministerul Finanțelor. La întruniri au luat parte circa 150 de operatori economici, reprezentanți ai autorităților publice locale și ONG-uri, fiind oferite peste 300 de consultări privind modalitățile de obținere a finanțării.

Prin încheierea unui acord, CCI a Moldovei și Consiliul de Afaceri Moldo-Olandez (DMBC) au devenit parteneri, convenind să își acorde sprijin reciproc în vederea susținerii mediului de afaceri de la noi din țară. În această ordine de idei, la filialele CCI au fost organizate 9 sesiuni de informare privind proiectele de suport oferite de Guvernul Olandei, Austriei și Suediei.

Cu suportul Proiectului ”East Invest”, iar ulterior ”East Invest-2”, cu scopul de a facilita accesul la fondurile oferite de Uniunea Europeană pentru susținerea mediului de afaceri, CCI a întreprins măsuri în vederea consolidării capacităților organizațiilor de suport a businessului. În perioada de referință reprezentanții asociațiilor și organizațiilor autohtone de susținere a businessului, inclusiv din partea stângă a Nistrului, au fost familiarizați cu metodele de elaborare și management al proiectelor, au luat parte la instruirii și schimburi de experiență în statele UE.

Devenind partener al Proiectului Corporației Internaționale pentru Finanțare: ”Guvernarea corporativă în țările din de Europa de Est, Caucaz și Asia Centrală”, CCI a contribuit și la îmbunătățirea practicilor de guvernare corporativă în cadrul companiilor autohtone pentru ca ele să-și sporească viabilitatea și atractivitatea investițională. În cadrul proiectului, CCI a lucrat nemijlocit cu companiile, cu organizațiile de business și cu factorii de decizie pentru a cunoaște mai bine necesitățile și aspirațiile întreprinzătorilor și a înlătura barierele în afaceri. Peste 200 de reprezentanți ai instituțiilor și ai companiilor, inclusiv cu capital de stat, au fost familiarizați cu principiile și modelele de guvernare corporativă utilizate la întreprinderile din străinătate. Experți din cadrul Corporației Financiare Internaționale și Comisiei Naționale a Pieței Financiare au abordat aspecte referitor la controlul și auditul intern, consiliul de administrație în cadrul unei societăți pe acțiuni, transparența și divulgarea informațiilor.

La sporirea competitivității agenților economici din Moldova, inclusiv prin implementarea inovațiilor, se înscriu și activitățile în cadrul proiectelor de promovare a utilizării eficiente a resurselor și producerii mai pure – programe implementate cu finanțare din partea Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Industrială (UNIDO) și alte organizații internaționale. Scopul principal al proiectelor este trecerea la economia verde prin intermediul consilierii politice strategice, îmbunătățirii politicilor de mediu și demonstrațiilor practice.

În perioada de referință CCI a susținut companiile să acceseze resurse financiare europene prin programele ”ORIZONT 2020” (cel mai amplu program de Cercetare și Inovare derulat vreodată de UE, cu o finanțare de 80 de mlrd. Euro pe durata a 7 ani); COSME (Programul pentru competitivitatea întreprinderilor și pentru IMM) etc.

În linii mari, în perioada 2012-2017 Camera a implementat mai multe programe și proiecte internaționale finanțate prin intermediul PNUD, Băncii Mondiale, Guvernului Republicii Federative Germania ș.a. În cadrul proiectelor, CCI a organizat seminare privind accesul la finanțare, regulile de export pe piața UE, promovarea pe noi piețe de desfacere, eficiența energetică etc., invitând la training-uri inclusiv experți internaționali. Tot cu suportul partenerilor de dezvoltare ai CCI, agenții economici și reprezentanții asociațiilor de susținere a businessului au participat la vizite de studiu peste hotare, stagii, forumuri internaționale. Conferințe și reuniuni internaționale tematice au avut loc și la noi în țară, fiind organizate de CCI. La ele au luat parte membrii Camerei, membrii Comitetelor sectoriale alți agenți economici interesați. Prin intermediul liniei fierbinți, precum și a consultațiilor individuale la sediul CCI și în teritoriu, CCI a răspuns la sute de solicitări ale agenților economici referitor la proiectele și granturile externe de care beneficiază Moldova și care sunt orientate spre dezvoltarea sectorului privat.

9. Perfecționarea activității în domeniul asistenței juridice și soluționarea litigiilor comerciale.

Derularea afacerilor presupune anumite relații contractuale, de aceea un rol extrem de important în soluționarea litigiilor între agenții economici îi revine Curții de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă CCI.

Comparativ cu alte Curți de arbitraj din țară, Curtea de Arbitraj de pe lângă Camera de Comerț și Industrie este cea mai solicitată, grație experienței vaste și reputației ireproșabile. În perioada 2012-2017 numărul de dosare soluționate de Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă CCI a crescut de 6 ori. Dacă în anul 2011 Curtea a soluționat 21 de cereri de arbitraj, în 2016 au fost depuse 120 de cereri. Inițial prevala numărul de dosare internaționale, întreprinzătorii autohtoni fiind sceptici față de eficiența

metodelor alternative de soluționare a litigiilor. Treptat percepția lor s-a schimbat, inclusiv datorită faptului că partenerii de business de peste hotare preferă arbitrajul și mai puțin procesele în instanțele judecătorești tradiționale care, de obicei, sunt anevoioase și nu lasă loc de negocieri. Astfel, în ultimii ani tot mai mulți agenți economici din Moldova apelează la Curtea de Arbitraj Comercial Internațional pe lângă CCI. În prezent Lista arbitrilor recomandată de Curtea de arbitraj de pe lângă CCI conține 32 de arbitri internaționali și 30 de arbitri notorii locali. În majoritatea cazurilor părțile optează pentru soluționarea litigiului de către un singur arbitru. Trebuie menționat că doar litigiile în baza contractelor ce conțin clauza de arbitraj pot fi soluționate în Curtea de arbitraj, de aceea întreprinderile sunt încurajate să includă în contractele comerciale clauza compromisorie privind arbitrajul.

Curtea de arbitraj își aduce permanent aportul și la îmbunătățirea cadrului legislativ național. Pe lângă activitatea de soluționare a litigiilor, Curtea a oferit expertiză la perfecționarea legislației în domeniul arbitrajului și la racordarea acesteia la standardele internaționale.

Cu prilejul a 20 de ani de la adoptarea primei legi cu privire la arbitraj și de la înființarea pe lângă Camera de Comerț și Industrie a primei Curți de Arbitraj din Moldova, pe 16 mai 2014, CCI cu suportul Ministerului Justiției și Delegației Uniunii Europene în Moldova a organizat Conferința internațională științifico-practică "Arbitrajul în Moldova: realizări și perspective". La reuniune au participat circa 120 de persoane – reprezentanți ai mediului de afaceri și din sectorul justiției. În materialele prezentate la eveniment au fost reflectate problemele, situația de la momentul actual, dar și perspectivele arbitrajului în Republica Moldova.

În perioada de referință Curtea de Arbitraj a continuat colaborarea cu Ministerul Justiției și cu alte autorități statale din domeniu în vederea realizării acțiunilor incluse în Pilonul V „Rolul Justiției în dezvoltarea economică” al Strategiei de reformare a sectorului justiției pentru anii 2011-2016. Împreună cu Institutul Național de Justiție au fost instruiți arbitri și mediatori.

O realizare importantă a CCI în domeniul metodelor alternative de soluționare a litigiilor este fondarea Centrului de Mediere. Inițial CCI a elaborat cadrul normativ intern, a angajat și instruit personalul Centrului de Mediere și mediatorii acreditați, și a desfășurat o campanie de informare a operatorilor economici privind oportunitățile și beneficiile medierii. În scurt timp după publicarea noii legi privind medierea, au fost depuse documentele de înregistrare a Centrului de Mediere de pe lângă CCI la Ministerul Justiției, iar pe data de 19 ianuarie 2016 Centrul a fost înregistrat.

Centrul de Mediere colaborează cu mediatori cu reputație impecabilă și vastă experiență în domeniul comercial. În total, până la momentul actual mediatorii noștri au soluționat 11 dosare comerciale. Apelând la serviciile Centrului de Mediere, agenții economici pot soluționa conflictele pe cale amiabilă, în condiții de neutralitate, imparțialitate și confidențialitate, fiind ajutați de un mediator. Ei economisesc timp, bani și evită stresul generat de un litigiu derulat în fața instanței de judecată. Serviciul de mediere permite, de regulă, soluționarea conflictului în doar câteva ore și, pe de altă parte, cei implicați evită astfel să-și facă publică problema într-o sală de judecată.

Noua lege privind medierea oferă o serie de stimulente pentru a apela la serviciile unui mediator în dosare comerciale în loc de tradiționala instanță de judecată. Printre acestea se numără scutirea de plata taxei de stat, investirea cu forță executorie a tranzacțiilor.

În linii generale, acestea sunt rezultatele activității CCI în vederea realizării Programului pentru perioada 2012-2017. Cu părere de rău, nu toate obiectivele propuse au fost realizate așa cum ne-am fi dorit, deoarece întotdeauna este loc pentru perfecțiune. Din cauza schimbărilor conducătorilor CCI a fost

dificil de a menține consecvența acțiunilor întreprinse pentru asigurarea îndeplinirii programului stabilit în 2012 pentru o perioadă de 5 ani, conform cadrului normativ în vigoare. Actualul președinte al CCI a intrat la îndeplinirea atribuțiilor funcționale la data de 10 august 2016, reușind într-un timp restrâns să mobilizeze toate capacitățile sistemului cameral pentru ca CCI să își continue activitatea în calitate de organizație independentă, apolitică, credibilă, rămânând în continuare cel mai mare și mai redutabil reprezentant al mediului de afaceri.